

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

Nr. 25 (10278) * 2020 m. balandžio 1 d., trečiadienis

Kaina – 0,45 Eur

Paba diena

Šiandien – mėnulio priešpilis. Saulė teka 6 val. 55 min., leidžiasi 19 val. 53 min. Dienos ilgumas 12 val. 58 min.

Vardadieniai: šiandien – Rindauga, Rindaugas, Ringailas, Ringailė, Ringauda, Ringaudas, Rinkanta, Rinkantas, Rinkantė, Sandrina, Teodora, Teodoras, rytoj – Elona, Jostara, Jostaras, Jostartė, Jostautas, Jostautė, Minalgas, Minalgė, penktadienį – Ričardas, Rikardas, Saudarga, Saudargas, Saudargė, Saudravas, Saudravė, Saugailas, Saugailė, Vytenė, Vytenis.

Šiandien – Juokų arba melagių diena. Pasaulinė paukščių diena. Balandžio 2 – Tarptautinė vaikiškos knygos diena. Pasaulinė autizmo diena.

Aš – pilietis

Korona karštojoje linijoje savanoriaujanti prieniškė: „Žmonėms vis dar trūksta sąmoningumo“

2020 metų pradžioje pasaulyje išplitęs virusas Covid-19 pakeitė šiuolaikinės visuomenės kasdienybę iš esmės. Vasario pabaigoje korona virusas pasiekė ir Lietuvą, netrukus šalyje buvo įvestas karantinas. Per visą Valstybės istoriją Lietuva jau ne kartą yra įrodžiusi, jog žmonių vienybė ir susitelkimas yra galingas ginklas įvairiomis aplinkybėmis, todėl lietuviai ir šįkart telkiasi kovai su nematoma jėga. Padeda kas kaip gali: žmonės renka paramą medikams, savanoriškai siuva apsaugines kaukes, padeda apsipirkti garbaus amžiaus žmonėms, vedžioja jų šunis ir kt. Na, o prieniškė Vestina KAŠIUBAITĖ savanoriauja „Koronos karštojoje linijoje“.

Vestina teigia, jog savanoriauti „Korona karštojoje linijoje“ ją paskatino mama, kuri informaciją apie reikalingus savanorius rado internete, todėl mergina nieko nelaukusi paskambino nurodytais kontaktais ir prisijungė prie komandos. Paklausta, kodėl pasirinko būtent šį savanorystės būdą, prieniškė teigia, jog dėl susiklosčiusios padėties Lietuvoje šioje linijoje ypač reikėjo savanorių, todėl ji nusprendė tokiu būdu pasitarnauti savo šaliai šiuo sunkiu laikotarpiu. Tiesa, mergina prisipažįsta, jog patriotiškai jausmai ir noras padėti kitiems neatėjo per dieną, nes savanorystė ją žavi nuo mažens, todėl jau penkerius metus V. Kašubaitė yra ir jaunoji šaulė. „Visada buvau toks žmogus, kuris nori padėti kitiems. Gal tai charakteris, o galbūt tėvų įdiegta pareiga. Jaučiuosi gerai, kai padedu kitiems, ir man tai tikrai nėra sunku“, – tvirtina aštuoniolikmetė.

Pagrindinė savanorės užduotis – konsultuoti žmones telefonu ir, esant

reikalui, registruoti juos tyrimams. Mergina pabrėžia, jog siekiant, kad darbas vyktų efektyviai ir sklandžiai, komandos nariams kiekvieną dieną yra vedami instruktažai. Be to, kartu su savanoriais dirba ir specialistai, kurie padeda atsakyti į sudėtingus klausimus. Vestina atvirauja, jog čia dirbantys žmonės su iššūkiais susiduria kone kiekvieną dieną. Anot jos, kasdien tenka girdėti žmonių susirūpinimą, nusiskundimus dėl sveikatos ar netgi dėl valstybės sprendimų. „Jau yra tekę ir pora žmonių nukreipti į greitąją medicinos pagalbą (GMP), nes kalbant žmogus pradėjo dusti. Teko girdėti ir pagalbos prašymų, kuriais rūpinasi policija. Pasitaiko ir senyvo amžiaus žmonių, norinčių tiesiog pasikalbėti“, – pasakoja prieniškė.

Šiuo metu Vestina yra abiturientė ir nors kol kas moksleiviai atostogauja, netrukus prasidės mokymasis nuotoliniu būdu, todėl jos laukia dar vienas nemenkas iššūkis – suderinti

(Nukelta į 2 p.)

Muilu išplautas irgi tinka? 2 p.

Namu ūkis 3-7 p.

Tai, kas išaugina... 4-5-7 p.

Koronaviruso atskleisti dvigubi standartai 6 p.

Vytautas Kandrotas: esu dėkingas savo mokytojui Eugenijai Rimšienei, padėjusiai pamilti Prancūziją 8 p.

Anksti kėlės ir darbus pradėjęs – nesigailėsi

Laikėsis šiltas ir sausas oras ūkininkus paskatino savaite – dviem ankščiau pradėti žieminių pasėlių priežiūros darbus. Prienų rajono savivaldybės Žemės ūkio skyriaus vedėjos Aušros Tamošiūnienės teigimu, žieminių kultūrų – kviečiai, miežiai, rapsai – rajone sudaro didžiausią dalį pasėlių.

Per praėjusią savaitę ūkininkai spėjo laukus patręšti ir mineralinėmis, ir skystomis trąšomis, o kai kurie pradžiūvusiose žemėse jau pasėjo vasarinius kviečius, avizas ar žirnius.

„Praėjusių metų sausra parodė: kas

Koronaviruso statistika Prienų rajone: ar atvejų daugės, priklausys nuo gyventojų elgesio

Kovo 30 dienos duomenimis, naujų koronaviruso atvejų Prienų rajono savivaldybėje nenustatyta. Prienų ligoninėje iki šiol tyrimui dėl koronaviruso paimta 10 mėginių, visi jie – neigiami. Mobiliuose punktuose COVID-19 buvo nustatytas trims asmenims (vienas iš jų registruotas Prienų rajono savivaldybėje, bet gyvena Kaune).

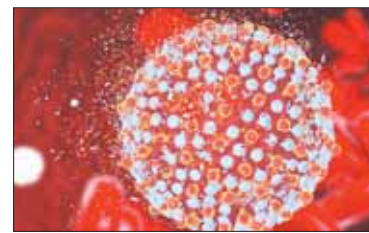
Apie pirmąjį Prienų rajono savivaldybės gyventojui (be aukščiau paminėto) nustatytą COVID-19 atvejį pranešta kovo 26 d. Koronavirusu susirgo jauna vienos seniūnijos gyventoja. Tyrimas atliktas Kauno mobilijame punkte su šeimos gydytojo siuntimu. Tą pačią dieną patikros punkte infekcija nustatyta ir 60 metų amžiaus Prienų miesto gyventojui. Į jį asmuo buvo nukreiptas, kai paskambino karštosios linijos telefonu 1808. Susirgimo priežastimi gali būti kelionė į Lenkiją.

Abiem atvejais ligos simptomai yra lengvi, todėl asmenys palikti gydytis namuose, stebint gydytojams.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Prienų skyrius yra nustatęs šių asmenų kontaktus, su jais bendravę žmonės yra pasirašę, kad laikysis saviizoliacijos nurodymų ir

liks namuose 14 dienų. Teigiama, kad koronaviruso infekcijos rizikoje atsidūrę sergantiesiems artimi asmenys. COVID-19 ėminiai jiems bus atlikti tuo atveju, jei pajustų šiai ligai būdingus simptomus.

NVSC Prienų skyriaus vadovas Almiras Skiauteris patikino, kad skyriaus specialistai ir toliau dirba, aiškindamiesi visus asmenis, turėjusius sąlytį su sergančiais asmenimis. Specialistas nesiryžo prognozuoti ligos plitimo mastų savivaldybėje. Jo teigimu, ar daugės vidinio užsikrėtimo atvejų, daugeliu atvejų priklausys nuo to, kaip atsakingai gyventojai, grįžę iš užsienio arba turėję kontaktų su grįžusiais/sergančiais asmenimis, laikysis saviizoliacijos, taip pat nuo visų piliečių pasiryžimo laikytis karantino laikotarpio nurodymų, vengti žmonių susibūrimų ir bendravimo, paisyti asmens higienos reikalavimų.

Pirmadienio duomenimis, izoliacijoje Jiezno paramos šeimai centre gyvena 13 asmenų. Taip pat iki šios dienos Prienų rajono savivaldybė yra organizavusi 9 asmenų parvežimą saviizoliacijai namuose ar kitose jų pasirinktose vietose.

Planuojama nuo balandžio 1 dienos Prienuose atidaryti karščiavimo kliniką, kurioje gyventojams operatyviai bus teikiamos reikiamos medicinos paslaugos.

Dalė Lazauskienė

(Naujausią informaciją apie COVID-19 situaciją sekite www.face-book.com/laikrastisgyvenimas)

GRASTA
AKMENS ANGLIS
BRIKETAI, GRANULĖS
8 687 36216
Kęstučio g. 99, Prienai
www.grasta.lt
PASKUTINĖS NUOLAIDOS!!!

PADEK!
Fondas Covid-19

1845 2 € PARAMA
1846 5 € PARAMA
1847 10 € PARAMA

Skambinkite iš visų operatorių.

Nuomonė

Rytas STASELIS

Muilu išplautas irgi tinka?

Matydamas, kad vis dar nemažai miestelėnų spjauna į karantino būvimo rekomendacijas, atrodo, turėčiau neblogo pasiūlymą, kaip valdžiai tokią problemą išspręsti ir sumažinti atsipūtusių špacyrintojų skaičių mūsų gatvėse. Pirmą pirmučiausiai reiktų nedelsiant uždrausti visiems lietuviams, kišantiems nosį iš namų nesvarbu kokių reikalu, rodytis gatvėse beigi kieme be apsauginių kaukių. Be to, ne šiaip namudinės gamybos, taip pat reikalą imituojančių skarelų ar šalikų, o fabrikinį, turinčių Sveikatos apsaugos ministerijos sertifikatą.

Suprantama: kadangi medicininės kaukės yra deficitas jau gal kokį mėnesį, diduma stačiai privalėtų likti namuose už uždarytų durų su televizoriaus spalvos langais (motyvas iš roko grupės „Saulės laikrodis“ albumo „Lauke ir viduj“ 1983 m.).

Geresnė išėitis – tebetikėti ministru Aurelijumi Veryga, kad tokių priemonių, kaip kaukės, siuntos yra užsakytos, jada Lietuvos pusėn ir viskas bus „okey“. Arba paremti perpardavinėtojus: praėjusios savaitės pradžioje TV kanalo LNK žurnalistai rod. 1983 m. epizodą, kada 15 kaukių paketą perpardavėjas jiems siūlė įsigyti už 300 eurų. Įteisinus reikalavimą – „nė žingsnio viešai be kaukės“ – manau, kaina galėtų pakilti iki keturių šimtų ar išvis arčiau pusės tūkstančio. Tačiau, juk nieko – penkiolika, tai ne viena: su viena, kita atliekama būtumėte gerbiama bei laukiama įvairiose kompanijose (tokios garbės nenusipirkumėte už tuos pinigus), medicininė kaukė taptų geidžiamiausia dovana visoms progoms, išskyrus gal tik laidotuves. Be to, galima prisiminti, kad mūsų posovietinėje visuomenėje vis dar neišnaikinti ligi galo tie svarbūs įgūdžiai verčiant vienkartinius daugkartinio naudojimo daiktus. Tą sako ir p. Veryga: muilu, muilu, skalbimo rankomis ir vienkartinės kaukės – vėl it naujos.

Ta proga prisimintu vieną dokumentinį filmą apie AIDS plitimą, kuriame buvo diskutuojama apie tai, ar tikrai geriausia profilaktikos priemonė yra prezervatyvai. Tėn buvo minima, kad prezervatyvų panacėja paneigė Afrikos kontinentas, nes ten kai kuriose šalyse nustatyta, kad tik 80 proc. gummyčių sekso metu apsaugo nuo mirtinos infekcijos. Filme tokios statistikos skeptikai atšovė: o ko jūs norite, jeigu Afrikoje prezervatyvas dažnai yra daugkartinio naudojimo – po paskirties reikalų jis išplaunamas, jei reikia, paklijuojamas ir vėl atlieka savo funkciją, jei to reikia taupumo sumetimais. Tik funkcija tada tampa jos imitacija.

Tačiau gi daug dalykų mūsų gyvenime yra ne funkcija, o tik imitacija. Šita prielaida tinka ir valdžiai bei jos institucijoms. O kartais – kaip tik labiausiai valdžiai.

Tik prieš savaitę paskelbta, kad Vyriausybė pasirašė sutartį su vienos tarptautinės kompanijos padaliniumi Lietuvoje, kad ši, gaminanti COVID-19 atpažinimo reagentus ar jų komponentus visam pasauliui, dalį produkcijos skirs Lietuvai, išvengiant dabar trūkinėjančių globalių tiekimo grandinių. Ačiūdiev, bent dabar. Tiesa, tą pačią dieną ligi šios naujienos žinių portaluose kabėjo nepaneigtas pranešimas, kad kita biotechnologijų bendrovė su savo siūlymais gaminti testus Lietuvoje ligi Sveikatos apsaugos ministerijos taip ir neprisibeldė. Ar dėl to verta stebėtis, jeigu iki šiol valdžia nesiėmė iniciatyvų paskatinti mažiau sudėtingų, tačiau būtinų ir labai trūkstamų dalykų gamybą šalyje.

Atrodo, kas čia tokio – skelbi reikalavimų medicinos kaukėms specifikaciją ir palauki keletą dienų, kol įvairūs dabar darbo normalaus neturintys privatininkai-namudininkai sujudės. Tada jie gamina pavyzdžius, o valdžia tikrina, sertifikuoja ir leidžia parduoti rinkoje. Vis 15 vienetų kainuotų mažiau nei 300–400 eurų. Neužtenka fantazijos.

Nors pliku žvilgsniu matyti, kad vietos verslui susikalbėti viena kalba su sveikatos apsaugos prievaizdais yra neregėtas iššūkis. Vien ko verta leidimų „alkopramonei“ išdavimo istorija, kad tokios įmonės iš etilo spirito pagamintų trūkstamo dezinfekcinio skysčio. Dabar jau ir p. Veryga patenkintas skelbia, kad šią prekę gamina 15–16 šalies įmonių. Nors iš tos pačios ministerijos žemesnių aukštų į žiniasklaidą metamos paruoštukės apie tai, kad „daugėja apsinuodijimo dezinfekciniu skysčiu atvejų“. Graža „alkopramonei“, kad gyvenimas nežydėtų.

Šioms jungtims tarp lietuviško verslo turimų galimybių ir valdžios nežmoniška reikia adekvataus ekonomikos ministro. Ech!..

Zemės ūkis

Anksti kėlęs ir darbus pradėjęs – nesigailėsi

(Atkelta iš 1 p.)

anksčiau pasėjo, tas gavo geresnį derlių. Jau dabar dirvoje trūksta drėgmės, todėl ūkininkai ankstyvą pavasarį išnaudoja savo reikmėms. Reikia tikėtis, kad po vakarykščio sniego dar palis,“ – kalbėjo A. Tamošiūnienė.

Šilavoto krašto ūkininkas Žilvinas Galinis praėjusią savaitę baigė tręšti žieminių kviečių ir rapsų plotus mineralinėmis trąšomis bei keti-

no pradėti purškimo darbus. Jis teigė, kad žiema šioms kultūroms buvo gana palanki. Ūkininkas viliasi, jeigu vegetacijos metu nepritrūks drėgmės ir neužeis sausra, rudenį bus galima skaičiuoti gerą derlių.

Geras oras leido daug anksčiau pradėti žiemkenčių tręšimo darbus ir Jiezno seniūnijoje. Čia veikiančios „Nemuno“ žemės ūkio bendrovės vadovo Algimanto Šidlausko teigimu, žeminės kultūros neblogoi per-

žiemojo, tačiau tolimesnis jų vystymasis priklausys ir nuo oro sąlygų, ir nuo laiku atliktų pasėlių priežiūros darbų – pavasario tręšimo ir purškimo. „Kovą patrešus rapsus, balandžio pabaigoje jie turėtų žydėti, jeigu tik gegužę jų nenušaldys šalnos,“ – sakė A. Šidlauskas.

Ūkyje jau pasėti pirmieji hektarai avižų. Miežių ir kito vasarojaus sėti neskubama, nes pavasaris gali būti permainingas.

Trąšomis ir sėkla apsirūpino iš anksto

Karantino laikotarpiu Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba uždraudė ūkininkams turguose prekiauti ne maisto prekėmis, todėl ir Prienų turguje negalima įsigyti gyvūnų pašarų, grūdų, augalų apsaugos priemonių ir trąšų, nedarba ir specializuotos parduotuvės. Ar tokie suvaržymai rajono šeimos ūkiams nesukelia problemų, juk pavasario darbymetis čia pat? – klausiu Žemės ūkio skyriaus vedėjos A. Tamošiūnienės.

– Didžioji dalis stambiųjų ir vidutinių rajono ūkininkų trąšomis, sėkla, augalų apsaugos priemonėmis apsirūpino dar žiemą, jie perka dideliais kiekiais. Problemų

nebent patiria smulkieji ūkininkai, kurie buvo įpratę maišą kitą grūdų ar kitų reikalingų produktų nusipirkti turguje. Esu sulaukusi bent poros tokių skambučių.

Manychiau, kad apsirūpinti ūkyje reikalingomis prekėmis įmanoma ir karantino laikotarpiu, pasinaudojant elektroninės prekybos sistema. Kataloge išsirenki prekes, sumoki pavedimu, nuvažiuoji į atsiėmimo punktą ir be fizinio kontakto su kitais žmonėmis atsiimi prekes.

Kita išėitis – dėl trąšų, grūdų ir kitko kreiptis į didžiuosius ūkininkus. Manau, kad jie tikrai neatsisakys pagelbėti kaimynams šiuo sunkiu metu, – sakė A. Tamošiūnienė.

Traktorių techninė apžiūra nukelta po karantino

Žemės ūkio ministerija iki karantino pabaigos atidėjo traktorių techninę apžiūrą. Pasak Žemės ūkio skyriaus vedėjos Aušros Tamošiūnienės, Prienų rajono savivaldybė planavo ją pradėti nuo balandžio 8 dienos.

Ministro A. Palionio įsakymu traktoriams, kuriems yra pasibaigusi arba pasibaigia techninė apžiūra po 2020 m. kovo 14 d., techninės apžiūros galiojimo laikas pratęsimas laikotarpiui, kol Lietuvoje galios karantino režimas, ir dar 2 mėnesius po jo. Ministras inicijavo šio klausimo aptarimą neformaliame Vyriausybės pasitarime, reaguodamas į Lietuvos ūkininkų sąjungos kreipi-

maši dėl žemės ūkio technikos transporto priemonių techninės apžiūros atlikimo, taip pat ūkininkų ir savivaldybių užklausas.

Nors traktorių, savaeigių žemės ūkio mašinų ir jų priekabų techninės apžiūros tvarka draudžia eksploatuoti transporto priemones, kurioms neatlikta techninė apžiūra, tačiau dėl karantino padaryta išimtis.

Prienų rajono savivaldybės Že-

mės ūkio skyriaus duomenimis, 2018 m. rajone techninė apžiūra atlikta 867, o 2019 metais – 1653 traktoriams bei kitoms transporto priemonėms. Iš viso rajone registruota 5366 vietnetai žemės ūkio, kelių tiesimo, miškų ruošos, melioracijos ir kitos technikos. Skaičiai rodo, kad dalis jos gali būti nenaudojama.

Aušra Tamošiūnienė paragino traktorių savininkus šiuo karantino laikotarpiu būti atsakingiems, nevažinėti su netvarkingomis transporto priemonėmis, juolab nebelaiviams, turėti vairuotojo teises.

Dalė Lazauskienė

Tarybos posėdis – nuotoliniu būdu

Praėjusią savaitę nuotoliniu būdu vykusiam Prienų rajono savivaldybės tarybos posėdyje buvo svarstyta tik vienas sprendimo projektas dėl Savivaldybės 2020 m. biudžeto pakeitimų.

Tarybos sprendimu biudžeto pajamos padidintos 377600 eurų (Investicinei programai). Iš jų – gauta tikslinė dotacija (116 900 Eur) paskirstyta Jiezno PSPC modernizuoti (95 000 Eur), kitiems vykdomiems projektams – 21 900 Eur; taip pat 260 700 eurų ES finansinės paramos lėšų skirta vykdomiems projektams.

269 200 eurų nepaskirstytų lėšų likučių paskirstyti butams pirkti, aplinkos apsaugos specialiajai programai, atliekų surinkimui, teritorijų planavimui,

Skriaudžių pagrindinei mokyklai ir Prienų „Žiburio“ gimnazijai (specialiosios lėšos).

Biudžeto išlaidos padidintos ta pačia suma ir toms pačioms reikmėms. Prienų r. savivaldybės priešgaisrinės tarnybos biudžetas patikslintas 6 000 eurų, perskirstant lėšas.

Įvertinus dabartinę situaciją ir lėšų poreikį kovai su COVID-19, Tarybos pritarimu Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervas padidintas 70 000 eurų. Šios lėšos bus naudojamos įvairioms apsaugos ir medicinos priemonėms įsigyti.

Parengta pagal Prienų rajono savivaldybės informaciją

Korona karštojoje linijoje savanoriaujanti prieniškė: „Žmonėms vis dar trūksta sąmoningumo“

(Atkelta iš 1 p.)

mokslus ir savanorystę. Visgi dėl to gimnazistė visai nesijaudina ir tiki, jog visa tai suderinti tikrai pavyks, nes savanoriauja ji vakarais. Praminga veikla Vestina ketina užsiimti ir ateityje. Mergina prisipažįsta, jog svajoja būti kriminaliste ir, kaip ji pati sako, tokiu būdu siekti teisingumo. Todėl, jos nuomone, savanorystė „Korona karštojoje linijoje“ taip pat bus naudinga patirtis, kuri ateityje pasitarnaus sprendžiant iškilusias problemas bei bendraujant su žmonėmis kritiniu laikotarpiu.

Jaunoji savanorė atkreipia dėmesį, jog šiuo metu Lietuvoje susidariusi situacija yra išties neeilinė, nepavydėtina ir neprognozuojama, o kai kuriems žmonėms vis dar trūksta sąmoningumo. „Iš tiesų baisu, kad žmonės nejaucia atsakomybės

už savo veiksmus ir laisvai vaikšto miesto gatvėmis be jokių pirštinių ar medicininių kaukių. Sąmoningi žmonės taip nesielgia, nes supranta riziką“, – į žmonių sąmoningumą apeliuoja savanorė.

Mergina primena, jog žmonės, grįžę iš užsienio ar turėję kontaktą su grįžusiais, turi laikytis saviizoliacijos be jokių išimčių (jie negali lankytis net parduotuvėse), kitiems piliečiams taip pat patariama ir toliau likti namuose. Pajutus neaiškius simptomus ar aukštą, kelias dienas besilaikančią temperatūrą, sunkų, sausą kosulį, dusulį, Vestina skatina nieko nelaukiant skambinti visą parą veikiančiu „Korona karštosios linijos“ numeriu 1808. „Ten dirbantys žmonės jus visada pakonsultuos neaiškiais sveikatos klausimais“, – sako V. Kašubaitė.

Rimantė Jančauskaitė

10 patarimų kaip gyventi karantine ir izoliacijoje (TJ Walker)

- Apriboti informacijos naudojimą iki 30 minučių per parą
- Bendrauti per įvairias vaizdo platformas
- Rūpintis savo profesiniais gebėjimais
- Toliau daryti savo geras įprastines veiklas
- Atlikti lengvus fizinius pratimus
- Neužkandžiauti be reikalo
- Atidžiai stebėti vartojamų gėrimų kiekius
- Sukurti ką nors nauja
- Laikytis įprasto miego režimo
- Skaityti, išmokti ką nors naujo, naudingo

Pasakyti savo artimiesiems, kad juos mylite

Namu ūkis

Priminimai balandžiui

Balandžio lietūs – aukso vertės

Jei balandis šaltas, lauk karštos vasaros, gražaus rudens

Jei švilpauja varnėnai, ateina giedra

Nors prie šiltesnių orų šiemet pripratome gan ankstokai, tačiau realiai pavasaris dar net neįpusėjo. Gamta nuolat krečia išdaigas: vieną dieną pasilepinę saulės atokaitoje, pasidžiaugę žaluma, kitą jau vėl traukiame šiltesnį apdarą, būgštaujame, ar šalna nepridarys bėdų. Šiuo mums visiems dėl pandemijos labai sunkiu karantino metu sodai, sodybos, vienkieniai ar privati namų valda tapo tarsi Dievo dovana – galime nekontaktuoti su kitais laikyti reikiamo saugumo ir pamažėle darbuotis, džiaugtis saule, grynu oru. Kitiems reikia daugiau kantrybės likti namuose, neužmiršti vėdinti ir valyti patalpas, susikurti sau naują darbotvarkę.

SVEIKATAI...

Kaip niekad anksti šiemet miškuose ir daržuose sužaliavo meškiniai česnakai. Tai vieni seniausių vaisinių augalų pasaulyje. Lietuvoje šie augalai dar vadinamas *žalcio česnaku* arba *plateniu*. Meškinių česnako lapuose yra dideli kiekiai askorbo rūgšties, eterinių aliejų, organinių rūgščių, taip pat cukrų, pektininių, azotinių ir beazotinių medžiagų.

Visos šio augalo dalys kaupia sieros turinčius junginius, kurie pasižymi antigrybinėmis bei antibakterinėmis savybėmis. Medicininiai tyrimai patvirtino meškinių česnako poveikį gydant širdies ligas, skystinant kraują.

Pavasarij meškinius česnakus naudojamas kaip tonikas, kuris padeda atsinaujinti kraujui, valo venas, stiprina imuninę sistemą. Gerai veikia kepenis, tulžį, žarnyną. Turi cholesterolį mažinančią savybę. Sibiro gyventojai valgo žalius, virtus lapus, sūdo žiemai.

Meškinius česnakus galima šaldyti, tad pasirūpinkite atsargomis vasarai, rudeniu ir žiemai. Tam sutrinkite lapus iki tyrelės ir užšaldykite mažuose indeliuose, kaip ir ledukus.

Išdėmėkite! Nesumaišykite meškinių česnaku lapų su pakalnučių, kurie yra nuodingi. Patrynus lapą tarp pirštų turite pajauti stiprų česnako kvapą.

Maistui atželiančius lapus vartojami labai anksti, iki žydėjimo pradžios – balandį, gegužę, o svogūnėliai – vasarą ir rudenį.

SODE...

Balandžio mėnesį sodiname naujus sodmenis, genime vaismedžius, juos tręšiame skatindami aktyvų pavasario augimą. Pavasarinis tręšimas labai svarbus visiems sodo augalams ir vejoms.

Šį mėnesį prasideda aktyvus augalų augimas, todėl, jei trūksta drėgmės, juos ir laistome.

Tiems sodininkams, kurie planuoja sodinti daržovių daigus šiltnamyje ar sėti sėklas lysvėje, pats darbymetis, juk reikia paruošti dirvožemį, jį praturtinant kompostu ar trąšomis, išpurenti ir, esant tinkamoms sąlygoms, pradėti darbą.

Neatideliokime, jei dar liko iš rudens ir per žiemą susikaupusių augalinių atliekų ir šiukšlių, jas sukompostuokime arba sunaikinkime, ypač jei įtariame, kad jose yra ligų sukėlėjų arba perziemojusių kenkėjų.

Pradėkime genėti augusnius vaismedžius, mėnesio antroje pusėje kriaušes, atlirkite kaulavaisių sodo augalų sanitarinį genėjimą.

Galima genėti lapuočius medžius ir krūmus. Genint medžius išpjaunamos ligotos, susipynusios, nuilaužtos šakos. Kiti genėjimai dekoratyviems augalams netaikomi, nebent norime suteikti augalui kokią nors formą. Pavasarij genimi tie krūmai, kurie žiedus krauna ant tų pačių metų ūglių, t.y. žydės antroje vasaros pusėje.

Antroje mėnesio pusėje ar jo pabaigoje skiepykite vaismedžius ir

kitus dekoratyviuosius augalus.

Sodo, dekoratyviuosius augalus ir vejas tręškite kompleksinėmis, augimą skatinančiomis mineralinėmis trąšomis, kurių sudėtyje gausia azoto. Jei jų neturite, tręškite azoto trąšomis, amonio salietra ar karbamiidu, tik žinokite – jas reikia įterpti į dirvą, kad mažiau išgarintų karšta saulė.

Išgrębkite senus braškių lapus, purenkite braškių tarpueilius, mėnesio pabaigoje braškes mulčiuokite smulkintais šiaudais ar pridrinkite agrodanga taip sulauksite ankstyvesnio derliaus ir augalų žiedus apsugosite nuo pavasarių šalū.

Sodinkite jaunus braškių daigus, vaismedžius ir vaistrūmius.

Atšilus orams obelinio žiedgraužio patelės obelų kamienu keliauja dėti kiaušinėlius. Šio kenkėjo padarinių galima išvengti – ant kamienų užrišti raukšlėtojo popieriaus gaudymo arba specialias juostas su lipniomis medžiagomis. Juostas nuimti du kartus per savaitę ir sunaikinti.

Geriausia tai padaryti šaltą rytą, kai vabalai dar nejuda.

Nugrębkite, aeruokite (vėdinkite), tręškite azotinėmis trąšomis vejas, pajunkite laistymo sistemas. Jei dirva buvo paruošta iš rudens ir jišilo iki +5°C šilumos, galite sėti vejų žolynus.

Jei labai atšiltų ir mėnesio pabaigoje žolė paaugtų apie 6 cm aukščiui – sienaukite vejas, žoles surinkite.

Nepamirškite laistyti dekoratyviųjų augalų, nes dažnai pavasarij drėgmės kiekis dirvoje yra mažas, o saulė vis labiau iškaitina augmeniją ir dirvą. Patręškite augalus kompleksinėmis ar augimą skatinančiomis trąšomis.

Nepamirškite prisirinkti arbatoms naujai išaugusių dilgėlių lapų, kuriuose gausu vertingų medžiagų ir vitaminų. Sudygusios dilgėlės visą energiją iš šaknų skiria lapams, žiedams ir sėkloms. Šaknis reikia nuplauti, geriausia dar šlapias sukarpyti sekatoriumi ar stipresnėmis žirklėmis ir išdžiovinti.

GĖLYNE...

Šiemet kaip niekad anksti džiaugėmės pirmaisiais žiedais – nuo vasario mėnesio pražydusiais erančiais, snieguolėmis, savo nuostabias taureles daug anksčiau nei įprastai iškėlė krokai. Ir mirga marga iki šiol. Šie nuostabūs vilkdalgių (*iridaceae*) šeimos gumbasvogūnėliai augalai minimi dar senovės egiptiečių papirusuose, taip pat ir Senajame testamente. Pasaulyje šių gražuolių yra net keli šimtai rūšių.

Taigi jeigu šiemet jūs sode ar gėlyne šio spalvingo grožio nebuvo, o pasigėrėjote tik pas kaimynus ar kur kitur, pats laikas įsiminti, užsirašyti, kad nepamirštumėte rudenį pasirūpinti jų svogūnėlių. Jeigu turite pas save, taip pat įsiminkite ar pasižymėkite augimo vietas, nes nužydėjęs, kai birželio mėnesį reikės iškasti svogūnėlius, bus sunku juos surasti. Krokai vienoje vietoje auga 3-4 metus. Paskui svogūnėliai susmulkėja. Norėdami jų pasidauginti, iškaskite kasmet.

Atkreipkite dėmesį į spalvas ir išdėmėkite, kokios labiau traukia jūsų akį. Jei geltona, tai rudeniu įsi-gykite sialrapio (*Crocus angustifolius West*) arba geltonojo (*Crocus flavus L.*) svogūnėlių. Jie tiks alpinariumuose, vejose, gėlynuose. Dideliais violetiniais žiedais su baltais brūkšneliais pražydės „King of the Striped“, išmarginti su purpurinėmis ir baltomis juostelėmis – „Viktor Hugo“, baltai suspindės balkaninis krokas „Albus“. Įvairovė tikrai didžiulė.

Balandis – pagrindinis augalų vegetacijos pradžios mėnuo. Todėl dabar galima persodinti daugiametes gėles, padauginant jas kero daļijimu.

Dauginama, kol nauji ūgliai tik pradeda augti arba augimo pumpurai dar neišsprogę. Kerai iškasami, nupurtoma žemė ir kerai padalijamas į kelias dalis, kad kiekvienoje būtų bent po 2-3 stiebus (pumpurus) ir kelios sveikos šaknys. Lengvai išsidalijantys kerai išskaidomi rankomis arba sodo šakėmis, o sunkiau – aštrių peiliu. Jos viena nuo kitos atskiriamos viršutinės kero dalys ir lengvai sukuriami atskiriamos šaknys bei susipynę stiebai.

Padauginti kereliai sodinami tame pačiame gelyje, kuriame augo motininiai augalai, ir pirmąsias 10 dienų pastoviai laistoma, o kad drėgmė greičiau neišgaruotų aplink kerelį mulčiuojama.

Purenkite dirvą apie visas daugiametes gėles, tręškite.

Augalų vegetacijos pradžioje dar galima persodinti ir padauginti pavasarį arba vasaros pradžioje žydinčias daugiametes gėles, nors pavasarij žydinčios gėlės paprastai persodinamos rudenį, o žydinčios vasarą ir rudenį – pavasarį.

Jau pats laikas pasėti žioveinių, petunijų, surfinijų, leukonijų ir kt. vienmečių gėlių sėklas. Pikiuokite tas, kurias jau esate anksčiau pasodinę. Tālpose ar šiltnamiuose galite sėti jautresnių (balzaminų sprių, serenčių ir kt.), lysvėje atsparių šalnos vienmečių gėlių sėklas.

Orams atšilus palaiapsnui atidenkite, išpurenkite, tręškite, išpjaukite pašalusius ar silpnų rožių stiebelius, krūmelius nupurkškite insektidų ir fungicidų mišiniu.

DARŽE...

Pirmasis balandžio dešimtdenis – tai dar laikas, kai nevēlu pasodinti vasarinius česnakus. Tą jau buvo galima daryti ir kovo pabaigoje. Optimali temperatūra, reikalinga skiltelėms šaknytis, yra apie 2-6 laipsniai. Skiltelės aizykite prieš pat sodinant. Jos turi būti kokybiškos, nepažeistos ligų ar mechanškai. Dirvą parinkite saulėje vietoje, kad greičiau išiltu. Sodinkite lysvėse, palankiomis sąlygomis česnakai įsišaknys per 10-18 dienų, sudygs po 20-30 dienų.

Mėnesio pradžioje reikia pasirūpinti pavasarinio šiltnamio statyba ar jo atnaujinimu. Seniau statytų šiltnamių dezinfekcija ir valymas, lysisių augalų sodinimu ir sėjai paruošimu.

Sodinkite ankstyvųjų kopūstų veislių daigus. Jei šiltnamio gruntas šildomas, sodinkite pomidorų ir agurkų daigus. Mėnesio viduryje lauke sėkite vėlesnio derliaus visų rūšių kopūstų sėklas daigams, nuo spragių ir oro atšalimo jas pridrinkite agrodanga.

Lauke ar pavasarinuose šiltnamiuose ankstyvam derliui galite sėti ridikėlių, morkų, burokėlių, salotų, žirnių, prieskoninių daržovių sėklas. Juose galite sodinti ankstyvųjų, žiedinių, ropinių kopūstų, porų ir gūžinių salotų daigus.

Perkasami praeitų metų kompostai, mažiausiai perpuvusios atliekos sudedamos į krūvos apačią, užpilamos perpuvusia, humusinga žeme.

(Nukelta į 7 p.)

Pašnekesiai „Kai mūsų gyvenimus apgaubia sutemos...“

Taip subtiliai apie pasaulį nutikusių didžiulę nelaimę prieš kelias dienas savo maldą miestui ir pasauliui pradėjo popiežius Pranciškus. Tos sutemos, juodos, tirštos ir mirtinai skaudžios, taip netikėtai apgaubė visą pasaulį ir mūsų gyvenimus, kad sunku atsikvošėti, susivokti, o tuo labiau nepasiklysti jose. Kąžas nematomas, nepažintas tarsi mostelėjo burtų lazdele, sujaukė ir apvertė viską aukštyn kojomis, tarsi išsityčiojo iš mūsų planų, svajonių, lūkesčių. Kiekvienas savaip išgirde sureagavome į šią netikėtą žinią. Aš, kaip ir šimtai ar net tūkstančiai moterų, pirmomis dienomis griebiausi labiausiai nuo ištikusio šoko raminančių darbų – skalbiau ir lyginau užuolaidas, blizginau langus, šluosčiau dulkes ir šveičiau visas pakampes, ramindama save, kad štai atsirado proga apsisvalyti namus prieš didžiąją metų šventę – Vėlykas. Ir nieko čia baisaus, praeis, o gal ir visai mus aplenks. Deja, atsikvošėjus po pirmojo plūpsnio informacijos, dėmesį ir protą priklausė televizoriaus ekranas, radijo imtuvus – gaudyde gaudėme kiekvieną žinią, patarimus, išpėjimus. Dar vakar su kaimyne gėrusios kartu arbatą ėmėme kalbėtis telefonu, viena kitą drąsinome. Net į parduotuvę nepuolėme – na, savaitėlę kitą, podėlius gerai pakračius badu nenumirsi. Žinios liūdino kasdien vis labiau ir labiau. Tebeliūdina ir šiandien.

Prisipažinsiu, vienu metu patikėjau net tokiu stebuklu, kad šios nelaimės akivaizdoje pagaliau pasibaigs politikų rietynės ir štai ekrane pamatysiu valdžios vyrus, vienas su kitu sumušančius kumščius „žabais“ ir prakalbančius į tautą – vieningai, patikinančiai, kad darysim viską, vardan išgyvenimo. Vaję, kokia aš naivi... arba neabejotinai senstu. Jau netrukus prasidėjo: tas melavo, tas nepadarė, tą nuimti, aną pakeisti, o labiausiai kaltas tas ir anas... Varge varge...

Pandemija, koronavirusas – ilgam šie žodžiai liks mūsų žodyne, kad ir kaip viltingai beapsisuktų reikalai pasaulyje. Bijojome atominio karo, o dabar kovojame su kažkuo, nematomu visoje planetoje. Bet, pasirodo, sunkiausia tokios nelaimės akivaizdoje kova su savimi – su savo ego, tuštybe, savanaudiškumu, su savo sąžine. Kaip po padidinamu stiklu ryškėja visa tai, ką ramioje ir sočioje kasdienybėje taip lengva nusiūpti. Bijau ir dar blogesnių dalykų sulauksime ar išgyrime, todėl nebekalbėsiu, reikia nusiteikti viską išgyventi.

Tiesa, prisiminiau, dar senokai anksčiau sukau galvą, kaip čia jums kokį pokštą balandžio pirmosios dieną iskrėtus, netikrą naujieną parašius, smagiai pasijuokus. Na, dabar jau visiems ne iki juokų. Nors jeigu smagiai ir nekaltai papokštūsim su draugais, nepakenks nuotaiką praskaidrinti. Tik šiukštų, nepiktybiškai, ne apie baisią ligą ar tuos virusus. Neduokdie... Geriau jau iš anksto palinkėsiu visiems jums, mano brangieji, saugiai sulaukti Šv. Vėlykų, to šviesaus vilties spindulio mūsų padangėje. Bendraukime, lanckykime savo artimuosius, draugus, net ir seniai primirštus netikėtais skambučiais, laiškais, pradžiuoginkime pasikalbėdami. Štai ir man jau lengviau ant širdies – lyg akmenį nusimetus, nes tikiu, tos sutemos išsisisklaidys, išgyvensime Aukščiausiojo Meilę.

Jūsų Augustina

SKANAUS! Verbų sekmadieniui

Gaivus laišos užkandis

Reikės: 600 g laišos filė, 400 g brokolių, 1 apelsino, 2 mandarinų, 100 g konservuotų ananasų, 100 g vynuogių, 40 g marinuotos imbiero šaknies, 2 šaukštų migdolų plokštelėlių, 2 citrinų sulčių, 4 šaukštų alyvuogių aliejaus, druskos, pipirų.

Žuvies filė supjaustykite gabalais, kiek jums reikės porcijų. Padruskinkite, apšlakstykite citrinų sultimis ir palikite 10 minučių. Apelsiną ir mandarinus nulupkite, išskirstykite skiltelėmis, nuimkite plėveles. Vynuoges perpjaukite pusiau, išimkite kauliukus. Ananasus supjaustykite gabaliukais. Brokolius virkite pasūdytame vandenyje, o laišą kepkite aliejuje. Iškeptą žuvį apdėkite brokolių žiedynais, vaisiais, imbieru, apibarstykite paskrudintais migdolais.

Spalvingas daržovių paštetas

Reikės: 2 didelių morkų, 1 saliero šaknies, 250 g šaldytų žaliųjų žirnelių, 2 kiaušinių, 1 kiaušinio baltymo, 3 šaukštų grietinės, 1 šaukšto sviesto, druskos, pipirų, maltų džiovintų, saujelės sezamo sėklų, žiupsnelio malto muskato.

Atskirai išvirkite smulkiai supjaustytas morkas ir salierą. Žaliuosius žirnelius pavirkite apie 5 minutes, gerai nuvarvinkite, perliekite šaltu vandeniu ir sudėkite į dubenį. Įdėkite grietinę, įmuškite kiaušinį ir viską sutrinkite trintuvu. Pasūdykite, įberkite pipirų. Morkas taip pat sutrinkite trintuvu, įmuškite kiaušinį ir gerai išmaišykite. Salierus sutrinkite, sukrėskite iki standžių putų išplaktą kiaušinio baltymą, išmaišykite. Pasūdykite, pagardinkite maltais muskatais, pipirais.

Į pailgą riebalais pateptą ir sezamo sėklomis pabarstytą kepimo formą sukrėskite salierų masę. Išlyginkite, tada dėkite sluoksnį morkų, po to žirnelių. Formą dėkite į didesnę skardą su vandeniu ir kepkite 180 laipsnių orkaitėje apie 50 min. Pravėsusį paštetą dėkite į šaldytuvą, laikykite per naktį. Patiekite su jums patinkančiu pikantišku padažu.

Silkių suktinukai su daržovėmis

Reikės: 3 virtų burokėlių, svogūnų laiškų, 1 šaukšto balzaminio acto, 2 šaukštų alyvuogių aliejaus, druskos, pipirų, 4 silkių filė gabaliukų, 25 g gražgarsčių.

Silkių filė susukite į suktinukus, supjaustykite. Virtus ir nuluptus burokėlius supjaustykite plonais griežinėliais. Svogūnų laiškus taip pat supjaustykite labai plonais žiedeliais. Burokėlių griežinėlius išdėliokite lėkštėje, apibarstykite svogūnais. Actą išplakite su aliejumi, įberkite druskos ir pipirų. Šiuo mišiniu apšlakstykite burokėlius. Ant jų išdėliokite silks filė suktinukus, gražgarsčių lapelius.

Tai, kas išaugina...

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDASAtvira ir saugi
Europa

Kaip išlaikyti šaltą protą (dez)informacijos amžiuje?

Šiais laikais, gyvenant išmaniųjų technologijų amžiuje, informacijos pasiekiamumas tapo lengvas, kaip niekada anksčiau. Internetu įvairaus pobūdžio informaciją skelbia naujieji portalai, įmonės, savo nuomonę reiškia ne tik komentatoriai, bet ir politikai bei nuomonių formuotojai (vadinamieji influenceriai), siekdama užtikrinti informacijos pasiekiamumą, į virtualią erdvę keliasi ir tradicinė žiniasklaida. Gyvename tokiu laikotarpiu, kai tikros ir netikros naujienos vartotojus pasiekia vieno mygtuko paspaudimu. Pilietinio atsparumo iniciatyvos vadovas Tomas Kazulėnas, teigia, jog netikra informacija yra galingas ginklas, todėl medijų amžiuje ypač svarbu gebėti „filtruoti“ pateiktą informaciją ir išlaikyti šaltą protą.

– Neseniai visuomenėje paplito gana nauja sąvoka „melagienos“, kas tai yra ir kuo ji skiriasi nuo dezinformacijos?

– Melagienomis naudojasi tam tikri žmonės, kurie siekia kokios nors naudos ir tai daro sąmoningai, sukurdami ar perkonstruodami tiesą taip, kad jiems būtų naudinga ar lengva pasiekti savo tikslų. Svarbu akcentuoti tai, jog pasaulyje gausu netikrų naujienų, kurias žmonės platina net nežinodami, kad tai nėra tiesa ir neturėdami jokių blogų intencijų, tačiau melagiena – tai jau sąmoningai sugalvotas melas, kuris siekia konkrečių piktavališkų ir užslėptų tikslų.

– Anot analitiko **Mariaus Laurinavičiaus**, melagienos yra dezinformacijos dalis. Jo teigimu, kalbant apie dezinformaciją, melagienos yra mažiausia problema. Dezinformacija yra daug kompleksiškesnis dalykas ir peržengia supratimą, kad melagienos būtinai susijusios su informacija.

Gyvename XXI amžiuje, kuriame, lyginant su XX amžiumi, visiškai pasikeitė agresijos formos, nes prie sienos jau nebystovoti tankai. Tačiau čia gali slypėti dar didesnis pavojus, nes priešas pasitelkia subtilesnias formas, mažiau identifikuojamas taktikas, kurių paprastas žmogus gali nepastebėti.

– Siuolaikiniame (dez)informacijos amžiuje mes nuolat „bombarduojami“ informaciniais pranešimais, naujienomis. Komunikacinės kompetencijos ir žiniasklaidos raštingumas tampa gyvybiškai svarbios auditorijoms, kurios nori išsaugoti aiškų realaus pasaulio vaizdą ir išvengti manipuliacijų bei apgaulės. Dėl šios priežasties žiniasklaidos raštingumo sklaida, skatinanti visuomenės atsparumą propagandai, turi tapti prioritetu. Kova su dezinformacija ir skleidžiamomis neteisingomis žiniomis yra viena iš šių dienų žiniasklaidos misijų, siekiant užtikrinti turinio kokybę ir faktų tikrumą.

– Kokie yra melagingo turinio skleidimo būdai?

– Jeigu kalbame apie Lietuvą ir Europą, šiuo metu ypač išvystyti ir populiauriausi kanalai melagienų platinimui yra socialiniai tinklai. Žinoma, nereikėtų visai pamiršti ir tradicinės žiniasklaidos priemonių. Rusakalbėje informacinėje erdvėje lyderiaujančias pozicijas užima televizija. Kremlui pavaldi žiniasklaida ir televizija dominuoja Rusijos piliečių informacinę erdvę ir sėkmingai ją eksportuoja rusakalbiams užsienyje.

– Galbūt pastebite, kokiomis temomis dažniausiai skleidžiama dezinformacija?

– Bene didžiausia dalis Lietuvai tenkančios dezinformacijos yra nukreipta į Lietuvos kariuomenę ir NATO pajėgas Baltijos šalyse. Siekiant nepasiduoti provokacijoms, būtina suprasti dezinformaciją, jos tikslus ir metodus.

– Laiku paskleista dezinformacija, klaidinančios naujienos ir propaganda viešojoje erdvėje skleidžiai

gali būti netgi naudingesnė nei „karinių raumenų demonstravimas“. Dezinformacija tiesiogiai nežudo, tačiau sėja sumaištį, skaldo, sukelia abejones ir susipriešinimą. Taigi šis ginklas yra vis dar toks pats pavojingas ir stiprus, jog yra naudojamas iki šiol.

Informacinėje erdvėje (ypač socialinėse medijose) gausu nedraugiškos, melagingos informacijos, kuri neretai formuoja neišsąsąsčiusios ar net žlungančios valstybės įvaizdį. Tokio viešo diskurso formavimas paralyžiuoja visuomenės narius aktyviai dalyvauti valstybės valdyme, tikėti valstybe, demokratinio pasaulio vertybėmis, naryste Europos Sąjungoje (ES). Todėl labai svarbu stiprinti jaunimo medijų ir informacijos raštingumą bei supratimą apie savo, kaip piliečio, įtaką valstybės gyvenimui ir politiniams sprendimams.

– Ar yra nustatyta, kokios žmonių grupės labiausiai tiki netikromis naujienomis?

– Atrodytų, jog vyresni žmonės turėtų būti pažeidžiamiausia socialinė grupė, kuri neturi didelių skaitmeninio ir medijų raštingumo įgūdžių. Tačiau neseniai atlikti tyrimai rodo, jog net 2/3 jaunų žmonių pasitiki socialiniais tinklais ir dalinasi ten informacija, priimdami ją ir net nesusiimdamy, ar tai tikra, ar ne.

– Šiandien, kai socialinės medijos tampa vienu iš pagrindinių informacijos gavimo šaltinių, kai dalis pasaulio žiniasklaidos yra naudojamos propagandos tikslais bei vis dažniau pastebimas didelis jaunimo pasitikėjimas internete randama informacija, būtina vis daugiau dėmesio skirti medijų raštingumo ugdymo klausimams.

– Gyvename laikotarpiu, kuriame informacija skleidžiama daugybė kanalų, kaip nepasiklysti informaciniame sraute, išlaikyti šaltą protą ir kaip atpažinti netikras naujienas?

– „Turėtume vaikus mokyti medijų raštingumo jau pradinės klasės“, – pernai paskelbė žurnalas „Scientific American“. Manau, jog kritinį mąstymą reikia pradėti vaikams ugdyti nuo mažų dienų. Žinoma, kalbant vaikams suprantama kalba, pateikiant tam tikrus pavyzdžius ir suteikiant įrankius patiems galvoti ir stengtis atskirti, kas yra kas. Nuo to prasideda visuomenės edukacija, tačiau galima pastebėti, jog mūsų visuomenė jau pradeda jautriau reaguoti ir neskuba viskuo patikėti.

– Siekiant atpažinti netikras naujienas, galu pateikti tris svarbiausius patarimus. Visų pirma, visuomet tikrinti pateikiamą informaciją, žiūrėti/skaityti/analizuoti antrą kartą. Antra, turime būti tiesos ieškotojai arba tiesiog smalsiai, na, ir trečia, reikia būti kritiškais tam, ką matome, ką girdime, kuo dalinamės.

– Kaip žinoti, kad informacijos skleidėjas yra patikimas?

– Visuomet reikia ieškoti pirminių šaltinių, tikrinti tai, ar informaciją pateikęs asmuo ar organizacija yra tikra, tikrinti jos patikimumą. Gera naujiena yra ta, kad patiktikrinti infor-

maciją internete labai lengva. Kai turi bazines medijų raštingumo žinias, tai užtrunka labai trumpą laiką.

– Kritinis mąstymas – kas tai?

– Kritinis mąstymas – tai gebėjimas galvoti, analizuoti ir daryti tam tikras išvadas. Suomijoje kritinis mąstymas pateikiamas kaip asmeninė žmogaus kompetencija. Ji ugdoma nuolat, nuo mažų dienų, todėl šią valstybę dažnai galime sutikti įvairios statistikos lentelių pirmose vietose.

– Suomija naudoja naujas medijas kritinio mąstymo lavinimui, o mes, deja, dar tik mokomės, kas tai yra. Suomijoje tai yra sistemškai integruota į švietimo sistemą, nes švietimas yra esmė. Daug programų yra nukreiptų į žmonių mokymą naudoti informacinius šaltinius. Reikia suprasti, jog tai yra ilgalaikis kelias.

– Socialinių tinklų problema yra ta, jog žmonės gyvena savo burbuluose, dingsta bendros viešos erdvės sąvoka, todėl kiekvienas gyvena savo pasaulyje. Žiniasklaida taip pat turi dirbti, jog kritinis mąstymas visuomenėje didėtų ir kad būtų demaskuojamos naujienos, kurios skleidžiamos, kad žmonės pakeistų savo nuomonę.

– O kas yra informacinis karas, kuo jis skiriasi nuo kitų melagingo turinio skleidimo būdų?

– Informacinis karas – tai veiksmas, kuriais siekiama pateikti informaciją paveikti žmonių mąstymą. Informacinio karo taikiniais tampa istorinės temos, tai, kuo didžiuojamės, mūsų valstybingumo šaknys, galų gale – kiekvieno iš mūsų smegenys. Jeigu pasėjama abejonė, tai yra kitos pusės pasiektas tikslas.

– Reikia skatinti mūsų visų budrumą ir supratimą, kuo mes dalinamės, ką mes skaitome, nes kitu atveju paslysim. Nėra vieno bendro „filtro“, reikia patiems bandyti suvokti.

– Ką daryti, pastebėjus netikrą naujieną ar asmenį, skleidžiantį melagingą informaciją, ar visuomenė gali kaip nors kovoti su šiuo reiškiniumi?

– Lietuvoje turime puikiai išvystytą „Elfi“ judėjimą (internetu naudotojų grupę, kovojanti su propaganda, – aut.p.), efektyviai kovojanti prieš dezinformaciją ir propagandą Lietuvoje. Jie nuolat stebi dezinformacijos kampanijas, netikras naujienas ir priešią demokratijai propagandą. Naudodami pažangiausias technologijas ir duomenų analizės sistemas, koordinuoja tarptautines savanorių grupes, užsiimančias skaitmeniniu atsparumu.

– Nors ir galime sukurti daug iniciatyvų, tačiau kritinio mąstymo vystymas yra ilgas procesas. Edukavimas – yra esminis komponentas. Medijų raštingumas – geriausias vaistas prieš dezinformaciją ir propagandą.

– Mes negalime reguliuoti, ką žmonės deda ir kuo dalinasi socialinėse medijose, bet mes galime juos mokyti. Kritinis mąstymas yra įgūdis ir jis nėra įgyjamas greit, reikia nuolatinio darbo ir praktikos.

Rimantė Jančauskaitė

Juozas Brundza: gydytojas, patriotas, „teisuolis“

Iš tiesų, mūsų kraštas išugdė begalę taurių, savo Gimtinei, savo Tėvynei atsidavusių žmonių. Ne visi jie išsirikiavę pirmoje krašto šviesuolių, tautos išrinktųjų gretose, ne visi jie minimi įvairiose šventėse ir apdovanojimuose. Dažniausiai tai kuklūs, savo profesiją mylintys, pilietiški, kitą atjaučiantys ir prireikus puolantys į pagalbą žmonės. Apie vieną tokių – šioje rubrikoje „Istorija ir žmonės“ rašo ją vedantis žurnalistas Česlovas IŠKAUSKAS.

Kai ateiname pas gydytoją, dažnai stebimės: kaip jis pajėgia kiekvieną išklausti, išgiltinti į jo negalavimą, susigaudyti, kokį gydymą skirti, o juk už durų dar eilė laukia, paskui – namų ūkis, šeima, savo interesai...

Tikiu, kad kiekvienas miestelis, kaimas ar gyvenvietė turi savo „daktarėlį“, kurį, kaip sako močiutės, nors prie žaizdos dėk. Prienų krašte tokių buvo ir yra ne vienas. Bet šis įėjo ne tik į mūsų rajono, bet ir visos Lietuvos istoriją. Turiu galvoje buvusį Prienų miesto gydytoją **Juožą BRUNDŽĄ**. Apie jį daug medžiagos sukaupta Prienų krašto muziejuje, jo gyvenimu domėjosi istorikė **Joana Viga Čiplytė**, **Vytautas Kuzmickas** ir kiti. Šiemet vasarą jam sukaktų 150 metų.

Per Maskvą – į gimtąsias vietas

Gydytojo J. Brundzos biografija neilga. Gimė 1870 m. liepos 26 d. 4 km nuo Veiverių esančiame Lizdeikių kaime Prienų rajone (anksčiau priklausė Marijampolės apskrities Veiverių valsčiui; kituose šaltiniuose – jis gimė Kampinių kaime) valstiečių Petro Brundzos ir Magdalenos Gudynaitės šeimoje. Veiverių apylinkės aprašyme pastebima, kad Lizdeikiuose buvus Mozūriškių dvarą, kurį valdė Garliavos iškūrėjas, Fredos savininkas dvarininkas Jozefas Godlevskis (Juozas Godlevskis ar Godliuskas) ir kur veikė pradinė mokykla. Šalia teka įdomaus pavadinimo vaizdingas Vienuonios upelis, išilijęs į Jiesių, bet sovietiniais laikais tapęs tik melioracijos grioviu.

– Veiveriečių bendruomenės interneto svetainėje **Kęstutis Orinas** rašo, kad pats kaimas atsirado Lietuvos nepriklausomybės pradžioje, savanoriai išdalinus dvaro žemes. Prie dvaro vyko 1863 m. sukilėlių susirėmimai su caro kariuomene. Netoliese esančios po Pirmojo pasaulinio karo atsiradusios vokiečių kapinaitės. Dabar kaime yra keturios gatvės, gyvena daugiau kaip 110 gyventojų. Gali būti, kad šioje vaizdingoje vietovėje (Suvalkijai būdingos lygumos) ir buvo Brundžų – matyt, pasiturinčių ūkininkų – sodyba. Tėvai Juožą išleido mokytis toliau – ne į Veiverių, bet į Marijampolės gimnaziją, o ją baigus – į Maskvos universitetą studijuoti medicinos mokslų.

J.V. Čiplytė savo apybraižų knygoje „Asmenybės“ gana šyškščiai aprašo jo aktyvią visuomeninę veiklą Maskvoje. Buvo aktyvus lietuvių studentų draugijos veikloje. Studijų metu jis buvo išvėlęs į anticarines studentų organizacijas, kurios rengė protesto demonstracijas, todėl buvo net įkalintas.

– Studijuodamas įsitraukė į lietuvišką politinę veiklą ir jau grįžęs Lietuvon buvo išrinktas 1905 m. Lietuvos suvažiavimo delegatu nuo Prienų apylinkės. Šis suvažiavimas, vykęs gruodžio 4–5 d., dar vadinamas Didžioju Vilniaus Seimu, davė stiprų impulsą vienyti to meto politines jėgas nepriklausomybės atkūrimo sąjūdžiui. Didžioju Vilniaus Seimo nutarimų svarbiausias akcentas, kaip rašė dr. **Antanas Tyla**, buvo politinės Lietuvos autonomijos su Seimu Vilniuje reikalavimas. Rusijos imperija buvo skelbiama didžiausiu lietuvių tautos priešu, prieš kurį reikia jungtis su kitomis imperijos pavergtomis tautomis. Taip pat reikalauta vartoti lietuvių kalbą valstybėje ir mokyklose.

1900 m. po mokslų Maskvoje ir pusmetį padirbėjęs vienoje iš jos ligoninių J. Brundza 1900 m. pabaigoje grįžo į Lietuvą, arčiau savo gimtinės. Kaip nurodo V. Kuzmickas, pusantrų metų padirbėjęs Seredžiuje,

gydytojas nuo 1902 m. rudens apsigyveno Prienuose kaip laisvai praktikuojantis. Susidraugavęs su gydytoju, žemaičių bajoru ir lenkų veikėju Pranciškumi Grodeckiu, 1906 m. atradusiu garsųjį „Birutės“ („Lidijos“, pavadintos tuometinės kurorto savininkės Lidijos Miller-Kochanovskos garbei) šaltinį.

– Čia jį aplankė vienas iš suvažiavimo organizatorių, vėliau – Nepriklausomybės Akto signataras Jonas Basanavičius, kuris yra laikomas Lietuvos kurortologijos pradininku. Pedagogas ir žurnalistas **Adolfas Nezabitauskas** savo knygoje „Jonas Basanavičius“ rašo, kad 1911 m. vasarą, važiudamas iš Kauno į gimtuosius Ožkabalius, daktaras Basanavičius „nuvyko į Birštoną, apžiūrėjo parką, Vytauto kalną, aplankė čia tada praktikuojantį dr. Damaševičių, kleboną Karvelį, kun. J. Burbą, Prienuose užsukęs pas dr. J. Brundžą, paskui išvyko į Vilkaviškį“.

Pabėgėlių daktaras

Pirmasis gydytojo krikštas buvo Didžiojo karo audros. Istorikas V. Kuzmickas aprašė pabėgėlių antplūdį, kai kaizerinė kariuomenė plūdo į Rytus. Į Prienų apylinkės pabėgėlių atvyko su gyvulių bandomis, čia jie laukė, kas bus toliau. Prienuose buvo sudarytas pagalbos pabėgėliams komitetas, kuriam priklausė ir daktaras J. Brundza, taip pat teisininkai, vaistininkai, dvasininkai. V. Kuzmickas rašė: „Daktarui Juozui Brundzai 1915 metų pirmieji septyni mėnesiai buvo tokie įtempti gyvenime, kad jis juos visuomet atsimindavo. Jis vienu metu dirbo su ligoniais ir Jiezne, ir Prienuose, beveik neturėdamas laisvo laiko. Nuo balandžio vidurio Jiezne ir apylinkėse siautė dizenterija, Prienuose – vidurių šiltinė...“ Rūpesčio pridėjo Jiezne atidaryta vaikų prieglauda. Balbieriškyje 1915 m. gegužės 25 d. pradėjo veikti ligoninė.

– Liepos 13 d., saugodamas save ir šeimą, taip pat nepakeldamas didžiulės darbų naštos ir carinės valdžios įsakymu, J. Brundza nutraukia gydytojo veiklą ir vėl išvyksta į Maskvą, iš jos – į Kalugą. Rugsėjo 19 d. vokiečiai užima Prienus. Kraštas paniro į chaosą ir skurdą.

– Visai suprantama, kodėl tūkstančiai pabėgėlių iš Lietuvos bėgo į Rytus, gelbėdamiesi nuo karo baisumų. J. Brundza jau turėjo sukūrus šeimą: 1907 m. spalio 28 d. 37-erių sulaukęs gydytojas Kuršėnų bažnyčioje vedė 6 metais jaunesnę bajorų kilmės kuršėniškę iš Ivaškių kaimo Stanislavą Elvyrą Tamaševičiūtę. V. Kuzmickui neaišku, ar jis pirmagimius – penkiameitį Algirdą (vėliau ir sūnus taps žymiu Lietuvos gydytoju) ir trimetę Gražiną pasiėmė su saviimi į Rusiją. Nors jeigu traukėsi „su šeima“, abejotina, ar jis ir žmona vaikus paliks močiūčių priežiūrai... Kalugoje 1918 m. gimė jauniausiasis – sūnus Juozas.

– Beje, be šių vaikų, jau Birštone jis sulaukė ir vaikaitės Beatričės Jūratis Natkevičiūtės. 1939 m. gruodžio mėn. 31 dieną J. Brundzos namuose, kun. Valaitis pakrikštijo liepos 31 d. gimusią naująją. Krikšto tėvais buvo artimi šeimos draugai: žurnalistas Valentinas Gustainis ir prezidento Antano Smetonos sūnaus Juliaus žmona Eugenija Birutė Smetonienė. Pernai liepos pabaigoje Klivlende gyvenančiai Lietuvos diplomato Vlodo Natkevičiaus dukrai **Beatricei Natkevičiūtei-Pautienienei** sukako 80. 1993 m. ji su mama **Gražina** Prienuose aplankė tėvo ir senelio kapavietę, J. Brundzos

(Nukelta į 5 p.)

Juozas Brundza: gydytojas, patriotas, „teisuolis“

(Atkelta iš 4 p.)

gyvenimo ir darbo vietas. Apie šeimos nuotykių kupiną gyvenimą 2019 m. liepos 21 d. rašė laikraštis „Respublika“.

Kurortas ir politika

Bet grįžkime į anuos sunkius laikus. J. Brundza į Lietuvą grįžo vokiečiams traukiantis į Vakarų tikėtina – jau po Vasario 16-osios. Istorikas V. Kuzmickas rašo, kad šeima jau dabar ilgam apsisutojo Prienuose, ir sūnus Algirdas 1919 m. birželio 12 d. įstojo į „Ziburio“ gimnaziją, kurią baigė po 8 metų – 1927 m. gegužę. Autorius taip pat pastebi, kad sūnus nebuvo labai pažangus, bet tėvas „buvo reiklus, griežtas sūnaus atžvilgiu ir kartu jį labai mylėjo ir nuoširdžiai rūpinosi. Tėvas, be abejo, galvojo ir apie tai, kur sūnus gyvens baigęs studijas ir pradėjęs dirbti“, todėl pasirūpino nameliu Kaune, Poškos g. Nr. 3, pats gyvendamas Prienuose.

J. Brundza, greta tiesioginio mediko darbo, „Ziburio“ gimnazijoje dėstė higienos pradžiamokslį, rūpinosi vaikų sveikata. 1930 metais minint Vytauto Didžiojo jubiliejų, gydytojas Brundza buvo organizacinio komiteto pirmininku. Tai buvo tikrai aukštas įvertinimas. 1931 m. jis buvo išrinktas Prienų savivaldybės tarybos nariu.

Zenklus daktaro pėdsakai ir Birštone. 1924 m. Sveikatos departamentas atkreipė dėmesį į Birštono kurortą ir gydomuosius vandenius. Iš tekanciu 7 šaltinių du – „Vytautas“ ir „Birutė“ – buvo tinkami gydyti pilvo, inkstų ligas, o kitų likusiųjų šaltinių vanduo tiko šiltoms vonioms, reumatui gydyti. Tų metų gegužės 31 d. kurortas buvo atidarytas, net buvo planuojama iki jo nutiesti geležinkelį.

Tai, kaip rašo J. V. Čiplies, Birštono kurortas sulaukė pripažinimo ir tapo Lietuvos mineraliniu kurortu. Prie sėkmės prisidėjo ir gyd. J. Brun-

dza, kaip vienas iš pirmųjų kurorto direktorių, dirbęs 1926–1931 metais (V. Kuzmickas rašo, kad jis dirbęs 1923–1933 m., bet dėl amžiaus savo darbą apleido ir netrukus vadovo pareigas perdavė kariškiui – majorui **Baliui Matulioniui**, kuris per 5 metus atliko viso kurorto rekonstrukciją). Ypač kurortą pamėgo to meto šalies „grietinė“, čia dažnai lankydavosi Latvijos kariškiai, diplomatai, karo atašė.

1931 m. birželio 15–16 d. vyko Prienų miesto tarybos rinkimai, kurių metu buvo išrinkti 9 tarybos nariai, tarp jų – „namų savininkas“ Juozas Brundza. Pirmajame posėdyje jis buvo pasiūlytas į miesto burmistrus, tačiau savo kandidatūros atsisakė, užleisdamas vietą daktarui **Aleksandrui Nagliui**, kuris pakeitė anksčiau miestu vadovą **Praną Salčių**.

Autorė savo tyrime „Asmenybės“ pastebi, kad gyd. J. Brundza prieniškių buvo mylimas ir gerbiamas. O kaip negerb, jei šis medikas visur ir visada buvo pasiruošęs padėti žmogui. Gana dažnai patardavo, kaip reikia maitintis. Pavyzdžiui, sergant akmenlige – visus metus valgyti be druskos virtas bulves su šviežiu pienu, sergančiam plaučių uždegimu – dėti kompresus, sveikstantį ligonį maitinti lengvu maistu – balinta kruopų sriuba, „kljukais“ ir kt. Gana dažnai gydytojas nemokamai dalijo vaistus vargšams iš savo privačios vaistinės. Už ligonio vizitaciją imdavo 5 litus, o nepasiturintiems paslaugas teikė veltui. Gydytojas buvo universalus – gydė nuo įvairių ligų vaikus, suaugusius, rūpinosi jų sveikata.

Vienas iš daugelio Lietuvos „teisuolių“

J. Brundza neapsiribojo vien gydymu. Dažnai mes pamirštame šios profesijos žmones, kokią jie reikšmę turėjo nepaprastose situacijose. Anai, vokiečių okupacijos metais jis savo vasarnamyje slėpė Prienų alaus

Gyd. J. Brundza.

bravero „Goldberg“ savininko, žydo Benicijono Šakovo šeimą (nacių buvo nušautas pakeliui į Marijampolės kalėjimą), o sūnus Isakas – prie Aleksoto tilto), gelbėjo į Kauną iš reicho pabėgusio vokiečių kompozitoriaus Edvino Geisto žmoną pianistę, pusiau žydaitę Lydą Bagrianskytę-Geist, kilusią iš Prienų.

Štai ką **Ramūnas Čičelis** 2015 m. rugpjūtį rašė Kauno menininkų portale Kamane.lt apie lietuvių „teisuolius“: „Jie – tai Prienų gydytojas Juozas Brundza, Vanda Vabalienė ir bičiulis Františekas Vocelka. J. Brundza pasirašė fiktyvius dokumentus, liudijančius, neva L. Geistienė yra nesantuokinis vaikas, tik pusiau žydė, todėl jos negalima sterilizuoti ir įkalinti, o V. Vabalienė patvirtino šį „faktą“ kaip liudytoja. F. Vocelka E. Geistui padėjo nuolatiniu bičiuliškumu“. Geistų istorija išsamiai aprašyta svetainėje <https://kamanes-tekstai/literatura/holokausto-traumos-akivaizdoje>.

Si pagalba žydams Geistų neišgelbėjo: 1942 m. gruodį E. Geistas buvo sušaudytas, o L. Geistienė nusi-

žudė. Tragiška istorija buvo aprašyta **Jokūbo Skliutausko** išleistame ir 2003 m. pristatytame E. Geisto dienaraštyje „Lydai. Dienoraštis 1942“. Bet Nr. 137 įrašytą gydytojo J. Brundzos pavardę galima rasti žydų gelbėtojų sąrašė, sudarytame Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, kuriame iš viso yra 3277 „teisuolių“ pavardės.

Nors ir būdamas garbaus amžiaus, pokario metais J. Brundza gydė ir partizanus. Gelbėti jų gyvybes įpareigojo ne tik Hipokrato priesaika, bet ir gydytojo patriotinis nusi- teikimas. Nors konkrečių duomenų nėra, šaltiniai liudija, kad jis reikalavo iš valdžios, jog partizanų kūnai nebūtų guldomi patyčioms turgaus aikštėje.

Gydytojas J. Brundza mirė 1954 m. rugpjūčio 5 d., sulaukęs 84-rių. Buvo palaidotas senosiose Prienų kapinėse. Po laidotuvių našlė **Stanislava Brundzienė** Prienų bažnyčiai padovanojo gražų švietuvą, kuris buvo pakabintas priešais altorių. 1961 m. senos kapinės buvo uždarytos. Nuo 1989 m. naujose miesto kapinėse buvo iškilmingai perlaidojami Prienams nusipelnusių žmonių palaikai – kunigo Felikso Martišiaus, „Ziburio“ gimnaziją baigusio, aktyvaus ateitininko ir Prienų „Kęstučio“ būrio ryšininko Antano Šapalo ir kt. 1990 m. lapkričio 16 d. čia perkelti ir J. Brundzos bei jo artimųjų palaikai. Tada 76-erių sulaukusi dukra Gražina Brundzaitė iš JAV atsiuntė jautrią padėką visiems prieniškiams...

Tai, Juozas Brundza buvo ne tik puikus, atidus, patyręs gydytojas, bet ir didelis humanistas. Galbūt kai kas jo gyvenime pasigedo aktyvios kovos su carizmu ar okupacijomis, o vėliau pastebėjo ir nepakankamą jo atminimo įamžinimą, tačiau šis Prienų patriotas visa savo esybe ir specialisto pašaukimu stiprino lietuvių, kiek pajėgė, gražino savo gimtąjį kraštą. Tai doras tikras kiekvieno piliečio įprasminimas.

Aktualu karantino laikotarpiu

Karantino laikotarpiu, kai rekomenduojama vengti nebūtinio kontakto su kitais asmenimis, skaitmeniniai sprendimai tampa itin aktualūs. Vienas iš jų – elektroninis įgaliojimas, kurį sudaryti galima neišėjus iš namų. Jo pagalba asmenys, net ir būdami izoliacijoje ar dėl kitų priežasčių negalintys susitvarkyti savo reikalų, gali gauti svarbius dokumentus, pašalpas, atlyginimą ar siuntas.

Norint įgaluoti kitą asmenį šiuo diene būtina apsilankyti pas notarą, tačiau nesunkiai galima padaryti ir internetu, prisijungus prie **Registru centro savitarnos**.

Fizinių asmenų elektroniniu būdu sudaryti įgaliojimai gali būti duodami siunčiamiems pinigams ar pašto siuntiniams atsiimti, gauti darbo užmokestį, pensiją, pašalpą, stipendiją, taip pat įvairioms viešosioms ir administracinėms paslaugoms gauti, pavyzdžiui, įregistruoti automobilį ar įgytą nekilnojamojį turtą.

Turint sudarytą elektroninį įgaliojimą nereikia turėti popierinio įgaliojimo ar jo kopijos. Gyventojai ir institucijos informaciją apie internetu suteiktą įgaliojimą nemokamai gali patikrinti viešoje **Įgaliojimų registre paieškoje**. Tai reiškia, kad visi įgaliojimo duomenys nesunkiai gali būti patikrinami atvykus į paslaugų teikiančią instituciją.

Didžioji dalis suteiktų įgaliojimų skirti viešosioms ir administracinėms paslaugoms gauti, pavyzdžiui, atsiimti pažymas, vairuotojo pažymėjimus, gimimo ar santuokos liudijimus, atsiimti automobilio valstybinius numerius, taip pat įregistruoti ar išregistruoti automobilius. Tai, kaip dažniausiai įgaliojimai skirti įvairioms paslaugoms „Regitroje“, Civilinės metrikacijos skyriuose ar „Sodroje“ gauti. Taip pat nemaža dalis įgaliojimų sudaroma pašto siuntoms atsiimti.

Elektroninis įgaliojimas padeda taupyti laiką ir pinigus, kadangi informacinių technologijų priemonėmis sudarytas įgaliojimas registre įregistruojamas jo pateikimo registru (sudarymo) momentu, išskyrus atvejus, kai nėra gautas atlyginimas už įgaliojimo įregistravimą. Įregistruoti elektroninį įgaliojimą kainuoja vos 1,74 euro, jo išregistravimas yra nemokamas.

Galimybė sudaryti įgaliojimus elektroniniu būtu atsirado nuo 2014 metų, iki šiuo diene jų iš viso sudaryta beveik 75 tūkstančiai. Pirmaisiais metais Registru centro sukurtoje elektroninėje priemonėje buvo sudaryta beveik 2 tūkst. elektroninių įgaliojimų, o štai praėjusiais metais jų skaičius išaugo iki 22 tūkstančių. Nuo šių metų pradžios gyventojai jau sudarė daugiau kaip 5 tūkst. elektroninių įgaliojimų.

„Gyvenimas“ –
laikraštis Jums
ir apie Jus!

„Gyvenimo“ redakcijoje
priimami skelbimai ir į
Alytaus, Marijampolės
ir Vilkaviškio miestų
ir rajonų laikraščius.

Įamžintas Gojaus miško didvyrių atminimas

Vos tik sovietinė armija 1944 m. nustūmė vokiečius už Nemuno, jau nuo rugsėjo mėnesio pradžios „išvaduoatame“ krašte pradėjo šeiminkauti NKVD divizijos kariai. Jų užduotis buvo – okupuotose kraštuose įvesti stalininį-represinį režimą, tinkamus karinei tarnybai vyrus mobilizuoti ir pasiųsti juos į frontą. Vietinius kolaborantus, pažįstančius vietas ir žmones, atrinkti į pagalbinius „sribų“ būrius, skubiai juos apmokyti, apginkluoti, kad toliau jau jie patys galėtų vykdyti represijas. Kaip nekeista, tokių liumpenų greitai ir nemažai atsirado visuose miesteliuose.

Komunistinės propagandos sistema veikė be priekaištų. Nepatikimais tapo buvę valstybės tarnautojai, savanoriai, savos tėvynės patriotai šauliai, jiems buvo reali grėsmė būti įvardintiems „liaudies priešais“, represuotiems ir ištremtiems į tolimuosius Rusijos gulagus katogros darbams. 1944 metais, rudenėjant, susirinkę mūsų krašto būsimi partizanai nutarė laisvai nepasiduoti, o įsirengti slėptuves ir ginkluotis. Pir-

mas bunkeris buvo įrengtas Jiezno, Butrimonių, Stakliškių miestelių trikampyje, Gojaus miško masyve jau spalio mėnesį. Dirbo partizanai: **Juozas Manarka, Jonas Nemeikštis, Aleksas Kamsiukas, Bronius Vrubliauskas** ir kiti. KGB archyve, Prano Praškevičiaus byloje yra įrašas, pasirašytas ir liudytojo, kad bunkerio statybą organizavo ir būrį subūrė būtent Pranas Praškevičius. Jo sodyba buvo netoli Gojaus miško, Geru-

lių kaime.

Pirmosios kautynės tarp NKVD kareivių ir partizanų įvyko 1944 metais gruodžio 15 dieną. Tikėtina, kad buvo pasidarbuota išdaviko, kareiviai puolė būtent tą miško kvartalą, kur buvo žeminė. Žuvo daug kareivių, nes jie užsoko ant poste būdinčių, nuo fronto atsilikusiu dviejų vokiečių kareivių – kulkosvaidininkų. Jėgos nebuvo lygios, apsuptyje buvo nukauti vokiečiai, o bunkerio prieigose žuvo penki Lietuvos partizanai, dar net nespėję gauti slapyvardžių. Tai: **Aleksandras Kamsiukas** (g. 1917) **Juozas Karalevičius** (g. 1918) **Juozas Manarka** (g. 1919), **Jonas Nemeikštis** (g. 1917) ir **Bronius Vrubliauskas**. Tik keli partizanai prasi- veržė iš apsupties žiedo. Žuvusiuosius kareiviai apkasė žūties vietoje. Yra liumpeno stakliškiečių parodymai, kad kautynėse dalyvavo ir **Pranas Praškevičius** iš Gerulių kaimo. NKVD kariai, keršydami už savus, gruodžio 24-ąją, Kūčių dieną, atvažiavo į Praškevičių sodybą. Mus, vaikus su motina, išvarė į kiemą, gyvulius iššaudė ir susikrovė į savo ma-

(Nukelta į 7 p.)

Nuomonė Koronaviruso atskleisti dvigubi standartai

Jūratė ZAILSKIENĖ, Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorė

Vis dar atrodo, kad tai tik sapnas, bet pranešimai „Pandemija! Karantinas! Visi likite namuose!“ visus mus grąžina į realybę. Šia žinia dalinamės socialiniuose tinkluose. Tą patį patariame artimiesiems, raginame nebendrauti, dirbti nuotoliniu būdu. Viską tarsi atliekame teisingai. O kas tada turi/ės pasirūpinti tais, kuriems likimas, Dievas ar aplinkybės (pasirinkime sau tinkamą variantą) skirs išbandymą užsikrėsti COVID-19?

Nuo kovo 16 d. paskelbtas karantinas. Koronaviruso (COVID-19) susirgimo atvejų, mirčių daugėja. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimai gimsta vienas po kito, kartais pataisomi, kartais prieštaringi, bet savivaldybės, ekstremaliosios komisijos, operacijos centrai tuos sprendimus vykdo. Verčiasi per galvą, bet vykdo.

Taip ir turi būti. Tam ir yra valstybės tarnautojai, kuriuos valstybė pasamdė tarnauti žmonėms. Sprendimus vykdo ir medikai, kurie ne tik davę Hipokrato priesaiką, bet savo tarnystę žmonėms yra įrodę ne vienoje situacijoje. Atrodytų, sistema veikia.

Bet čia staiga susiduriame su kiekvieno asmenine vertybių skale. Vykdydama privalomuosius nurodymus, Prienų rajono savivaldybė (neabejoju, kad tai patiria ir kitos savivaldybės) jau susiduria su tam tikrais nesklaidumais. Kol kas dar nevadina to problemomis, nors jei sergamumas didės, tai taps labai rimta problema.

Reikia organizuoti gyventojų, kurie grįžo iš užsienio ar turi koronaviruso požymių, pavėžėjimą į savivaldybės paruoštas izoliacijos vietas – atsiranda atsisakančių vairuoti, reikia pristatyti gyventojams maistą – sakoma „nenori“, šalia bute gyvena saviizoliavęsis asmuo – kaimynai terorizuoja, vadina virusiniu.

Niekas nenori rizikuoti savo sveikata, niekas... Bet jei sirgtų savas vaikas, ar nors sekundę suabejotumėme dėl pagalbos jam? Ir tada pradėdi suprasti, kodėl karų, kovų už

nepriklausomybę metu vieni tapo didvyriais, kiti ne tik jais netapo, bet slėpėsi, ieškojo priežasčių, kaip ko nors negalėti, gėdingai bėgo... Bėgo nuo problemų, nuo jų sprendimo, nuo skausmų, nuo ligų.

Kodėl šiuo psichologiškai lengvu metu vienos įstaigos specialistė, kuri nuotoliniu būdu galėtų teikti konsultacijas visiems, kam to reikia, pirmą karantino dieną pasima nedarbingumo pažymėjimą ir ramiai būna namuose, o savivaldybės specialistės, kurių viena yra trijų mažamečių vaikų mama, o kita – 81-erių metų moters kartu gyvenanti dukra, eina kasdien į darbą, koordinuoja veiklas, tvarko dokumentus?

Negana to, dabar yra daug tokių, kurie jaučia pareigą ką nors pasakyti garsiai ir taip parodyti, kad jiems rūpi, bet konkrečių veiksmų nedaro. Vieni padėtų savanoriauti, bet „duokite dezinfekcinio skysčio“, kiti rūpinasi visų sveikata, bet siūlo pirkti prekes, kurių, ko gero, niekam neprireiks, tretį socialiniuose tinkluose žarsto patarimus, peikia, bet pakviesti padėti realiai – mauna „į krūmus“, o ketvrti siūlo dvimečiams organizuoti nuotolinį ugdymą, bet niekaip neatsako, kas su tais „užsiėmimo ištroškusiais“ mažylėliais turi būti namuose.

Kai jau neskaičiuoji nei laiko, nei energijos, pradeda svirti rankos. Bet ne todėl, kad jau pavargai.

Prašau ir siūlau:

– gerbiami ministerijų, įvairių žinybų, organizacijų vadovai ir specialistai, nesiūskite ir neprašykite pildyti bereikšmių anketų, apklausų, kurių niekam (net jums) nereikia,

bet atima daug brangaus kovojančiųjų su koronavirusu laiko;

– gerbiamieji iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, gal išleiskite trenerius, ikimokyklinio ugdymo pedagogus atostogų, o juos paprašykite dirbti vasarą, kai kova su koronavirusu (tikėtina) bus baigta, tėvai kibs į darbus ir taip kartu užtikrinsime vaikų užimtumą vasarą;

– mielas kaimyne, drauge, neprašytas išplauk laiptinę, neatsisakyk padėti sergantiems ar galintiems susirgti, nes visada toje vietoje gali atsidurti ir pats;

– grįžusieji iš užsienio, izoliuokite save, taip apsaugodami save ir savo artimą. Tos keturiolika dienų, likus sveikiems ir gyviems, atrods kaip lengvas pasivaikščiojimas;

– visų klausiu, ar dar kas gali tiksliai sau atsakyti, kurioje barikadų pusėje būtų per pokarį ir ar iš viso būtų kurioje nors pusėje?

Karantino metu padangos Rūšiavimo centruose nepriimamos – visas palikite pardavėjams

Netrukus prasidės intensyvus automobilių padangų keitimo sezonas. Jo metu privaloma visas senas, naudojimui netinkamas padangas palikti ten, kur įsigyjamos naujos, arba palikti autoservisuose, kur jos montuojamos.

„Padangų pardavėjai privalo vykdyti savo prievolę tvarkyti naudotas padangas, kurios karantino metu Rūšiavimo centruose (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse) nebus priimamos. Visos padangos turi likti ten, kur perkamos ar anksčiau buvo pirktos naujos – norint palikti anksčiau įsigytas padangas reikia turėti pirkimo čekį“, – sakė Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro (ARATC) Rūšiavimo centrų veiklos organizavimo padalinio vadovas Linas Brazauskas.

Jis priminė, kad karantino metu Rūšiavimo centruose nepriimamos ne tik naudotos padangos, bet ir kitos apmokestinamos atliekos, kurias priduodant reikia pildyti deklaracijas ar kitokios formos dokumentus.

Tai padaryta atsivėlgiant į Aplinkos ministerijos rekomendacijas ir siekiant maksimaliai

Rūšiavimo centrai veikia, bet padangos ir kitos apmokestinamos atliekos rūšiavimo metu juose nepriimamos. Erikos Avižienienės nuotr.

apsaugoti Rūšiavimo centrų darbuotojus bei lankytojus nuo galimo užkrato.

Pagal anksčiau patvirtintą tvarką, gyventojai, norėdami priduoti į Rūšiavimo centrus lengvųjų automobilių padangas, automobilių plastikus, privalo užpildyti atitinkamų formų dokumentus, tad kontaktas tarp atliekas atvežusio gyventojų ir aikštelės prižiūrėtojų būtų neišvengiamas ir galėtų tapti papildoma grėsme.

Pasikeitus situacijai, Rūšiavimo centrai gali būti ir visai uždaryti. Alytaus regione jie savo veiklos ne-

nutraukia – dirba pagal nustatytą grafiką. Gyventojai čia gali atvežti ir palikti neapmokestinamas atliekas, tačiau tą daryti rekomenduojama tik esant būtinumui ir laikantis visų privalomų reikalavimų – vengti kontaktų su aplinkiniais, išlaikyti bent 2 metrų atstumą, naudoti vienkartinę pirštines ir dezinfekcinį skystį.

Daiktų mainų punktai karantino metu neveikia – į juos užteiti negalima, naudoti daiktai neišduodami.

ARATC inf. Užs.Nr.16

Teisėsauga

Saugokite save ir savo artimuosius

Šalyje įvedus karantiną, Alytaus apskrities policijoje gauta daugiau nei 200 pranešimų apie asmenis, nesilaikančius nurodymų, kaip derėtų elgtis karantino metu.

Asmenys ne tik nesisaugo patys, bet nesaugo aplinkinių. Pasirodo viešose vietose, būriuojasi parkuose, prie prekybos centrų, bendrauja su aplinkiniais.

Pabrėžiame, kad, nesilaikant karantino ar saviizoliacijos sąlygų, bus taikomos administracinio ar baudžiamojo poveikio priemonės.

Taisyklės galioja visiems!

Darykite viską, kad apsaugotumėte save ir savo artimuosius!

Likite namuose!

Policija primena:

- Parkuose ir kitose viešose erdvėse galima vaikščioti ne daugiau kaip dviem asmenimis.
- Turime laikytis atstumo, didesnio nei 2 metrai, ir bendrauti ne ilgiau kaip 15 minučių.
- Prekybos ir paslaugų vietose lankytis po vieną šeimos narį.
- Gyventojams viešose vietose rekomenduojama dėvėti apsaugos kaukes, respiratorius arba kitas nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones.

Vaizdo įrašas: <https://youtu.be/lu3H5KsNYIE>

Kovojant su pandemija neužmirštas ir eismo saugumas

Visame pasaulyje kovojant su koronavirusu, Kelių policijos pareigūnai nepamiršta savo tiesioginių funkcijų ir toliau vykdo eismo priežiūrą bei kontrolę.

Šalyje paskelbus karantiną, Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato prižiūrime teritorijoje pradėta 11 ikiteisminių tyrimų dėl girtų vairuotojų, užfiksuota daugiau kaip pusšimtis greičio viršijimo atvejų. Kelių policijos pareigūnai, siekdami užtikrinti eismo saugumą, ir toliau vykdo įvairias policines priemones, kad būtų išvengta

nelaimių keliuose.

Primename, kad neatsakingi ir kitiems eismo dalyviams pavojingi vairuotojai, nepaisantys Kelių eismo taisyklių, nustatyto važiuojamo greičio, prie pusšimtis sėdantys neblaivūs, bus traukiami atsakomybėn įstatymų nustatyta tvarka.

Alytaus apskr. VPK informacijos

PR Laikrodžių persukimas ir karantinas: draudikai laukia ramesnio laikotarpio

Savaitgalį Lietuva laikrodžius pasuko viena valanda į priekį ir, kaip kasmet, perėjo į vasaros laiką. Įprastai tai ne tik paveikia žmonių savijautą, bet ir atspindi avaringumo statistikoje. Draudikai tikisi, jog šiemet laikrodžių persukimas gali turėti mažesnę įtaką dėl karantino metu sumažėjusio transporto srauto bei vis griežtėjančių reikalavimų laikytis kuo didesnės socialinės distancijos.

Draudimo bendrovė BTA patėbi, kad po laikrodžių persukimo avaringumas ypač smarkiai išauga, jei laiko keitimas sutampa, pavyzdžiui, su tokiu intensyviu metu, kaip Velykos – kaip buvo 2018-aisiais. Tuo tarpu pernai persukus laikrodžius iškart po savaitgalio eismo žalų net sumažėjo.

Imonės duomenimis, eismo žalų skaičius iškart po laiko pasikeitimo 2018 metais priešvėlykinės savaitės pradžioje išaugo net 2 kartus, o 2019 metais smuko penktadaliu.

„Tokia eismo įvykių pokyčių dinamika įrodo, kad ne vien sutrikęs biologinis laikrodis lemia žmonių elgesį. Laikrodžius pasukus valanda į priekį „netenkame“ visos valandos, todėl natūraliai atsiranda daugiau skubėjimo ir streso. Tačiau šie metai bus kitokie jau vien dėl to, kad daug žmonių dirba iš namų, neveikia daugybė traukos taškų: didieji prekybos centrai ir ne pirmo būtinumo prekėmis prekiaujančios parduotuvės, uždarytos mokymo įstaigos, klientų nepriima kavinės ir restoranai, sporto klubai, pramogų vietos. Be to, karantinas tęsis bent iki balandžio vidurio, tad ir priešvėlykinė savaitė keliuose turėtų būti rami“, – sako bendrovės Ekspertizų skyriaus vadovas Andrius Žiukelis.

Pasak jo, net ir apytuščiuose keliuose ar gatvėse neišvengiamai įvyksta eismo įvykių ir „nulinės“ statistikos fiksuoti nesitikima.

„Keliuose dabar yra mažiau į darbą ryte skubančių bei į mokyklas vaikus vežančių gyventojų, rečiau kursuoja ir viešasis transportas. Ta-

čiau nekasdienės gyvenimo sąlygos gali sukelti įtampas kitose vietose: šalia prekybos centrų, vaistinių, kur žmonių patekimas į vidų imamas reguliuoti gerokai griežčiau. Todėl būkite ypač atidūs, stenkitės elgtis apdairiai, neskubėti“, – pataria A. Žiukelis.

Neretai į bet kokį pasikeitimą, anot eksperto, yra reaguojama neigiamai. Visai nesvarbu, ar tai būtų persukti laikrodžiai, ar pakeitimai Kelių eismo taisyklėse.

„Nors laiko persukimas nėra naujovė, tai vis tiek yra pokytis, kuris žmonėms, ir taip nerimaujantiems dėl sparčiai plintančio koronaviruso, kelia papildomą psichologinę įtampą – tai visiškai normali reakcija. Negana to, mokslininkų tyrimai taip pat rodo, kad pirmąjį pirmadienį po laiko persukimo, kai esame priversti keltis anksčiau, padaugėja ir lėtinių ligų paūmėjimų, ir eismo ir kitų įvykių. Laikrodžio rodyklės pasukimas žmonėms daro visapusišką įtaką, todėl neturėtume nuvertinti jo poveikio“, – pabrėžia jis.

Europos Parlamento Transporto ir turizmo komitetas dar pernai paskelbė, kad 2021 m. laikrodžius persukti gali tecti paskutinį kartą. Tačiau dauguma Europos Sąjungos narių vis dar nepritaria rodyklių sukiojimo atsakymui ir sprendimą turi priimti iki kitų metų pavasario.

Vasaros laiko įvedimo ES tvarkaraštis buvo nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl vasaros laiko susitarimų, siekiant užtikrinti sklandų ES vidaus rinkos veikimą.

**NAUJI HEROJAI –
NAUJOS
SUPERGALIOS**

**PADĖKIME MEDIKAMS
PADĖTI MUMS**

1.880 eura 2 eurai.
#LalkykitėsMedikal

LAVISVĖS TV

Priminimai balandžiui

(Atkelta iš 3 p.)

BITYNE...

Šiuo metu bitės jau turi sukauptosios po keletą korių su perais, ypač tai būdinga karnikos rūšies bitėms. Esant šiltesniems mėnesio orams bitės baigia apsisikraidyti ir aplankyti gausiai sužydusius pavasarinius augalus.

Kai kurie sodininkai yra linkę bičių apsikraidymo dienomis kilnoti avilius, juos perkeliant į kitas vietas. Verta atminti, kad bitės išsaugo atmintį ir gali nerasti savo tikrųjų namų.

Šis mėnuo bitėms labai svarbus, jų tikrojo darbymečio pradžia, todėl dažniau patikrinkime, kaip jos gyvena, įsitikinkime, ar yra motinė, įvertinkime šeimų būklę, korių švarumą.

Norint įsitikinti, ar bitės augina perus, pakūšus ranką ant lizdo po apšildomą medžiagą pajusime šilumą, ji būna apie 25–30° C. Šiuo

laikotarpiu bitėms reikia daugiau šviežio oro, pravalykime užsikūšusias lakas nuo ne gyvų bičių ar kitų teršalų, ledo.

Tuomet, jei šeimos silpnos, jas galima apjungti, lizdus praplėsti. Pats laikas pirmą kartą naikinti erkės aviliuose fumiguojant ar naudojant leistinus akaricidinius preparatus. Saugokime korius su perais nuo pašalimo. Būtina įrengti girdyklas bitėms. Jei bitynas didesnis, verta bites apgyvendinti šalia gluosnyčių ar kitų žydinčių augalų.

Atkreipkite dėmesį į bičių lakas, kurioje jos pusėje. Paprastai žiemai, pavasariui ir rudeniiu jos yra nukreiptos į pietus, tuomet bitėms geriau apsikraidyti, labiau saulė išildo avilio priešakį. Vasarai reikės lakas pasukti į pietryčių pusę, šis darbas atliekamas palaipsniui.

Mielieji, linkime jums gražių, pramingų, gamtą tausojančių pavasario darbų!

Įamžintas Gojaus miško didvyrių atminimas

(Atkelta iš 5 p.)

Objektas įregistruotas į Lietuvos Kultūros vertybių registrą (u. k. 43804). Buvo maloniai bendraujama su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generaline direktore dr. **Terese Birute Burauskaitė**, prašant atlikti istorinį archyvinį tyrimą dėl atminimo ženklo skyrimo bei partizanų žūties vietos įamžinimo.

2019 metų gruodžio 15 dieną sukako 75 metai, kai Gojaus miške vyko pirmos kautynės su NKVD-istais. Šiai datai atminti pastatytas granitinis obeliskas su Vyčio Kryžiaus siluetais. Šalia žeminės naujas kryžius ir stilinga rodyklė, žyminti šią vietovę. Siemet kovo 11-ąją Butrimonių, Jiezno, Stakliškių seniūnijos ir LŠS Vytauto Didžiojo 2-osios rinktinės štabo kuopos šauliai bendrai organizavo Lietuvos nepriklausomybės

atkūrimo 30-mečio minėjimą. Jiezno, Butrimonių ir Stakliškių bažnyčiose buvo aukojamos Šv. Mišios. Po to visi važiuovome į Gojaus mišką šventinti paminklą, atstatytą kryžių ir partizanų žeminę. Naujuosius atminimo ženklus pašventino Stakliškių parapijos klebonas **Gediminas Mieldažis**, asistavo Kauno šv. Jurgio konvento gvardijonas dr. kunigas **Paulius Saulius Bytautas**. Taip ši vietovė tapo sakraline. Šventėje apsilankė ir Prienų rajono savivaldybės meras **Alydas Vaicekauskas**, partizanų giminės, Alytaus apskrities jaunieji šauliai, žygeiviai, buvę politiniai kaliniai, kiti garbingi svečiai. Dalyvavo apie 400 žmonių. Labai apgalvestaujame, kad ne visi geros valios tautiečiai galėjo apsilankyti.

Julius Proškus
LŠS Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės štabo kuopos šaulys

SIŪLO DARBA

leškoma pardavėja-konsultantė Prienuose

Priimsime dirbti atsakingą ir darbščią darbuotoją darbui specializuotoje gėrimų parduotuvėje. Slenkantis grafikas. Tel. pasiteirauti: +370 610 11 699.

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Brangiai perku mišką, gali būti su bendrasavininkais, sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55 355.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė **brangiai perka galvijus**, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Superka gero ir lieso įmitimo galvijus (AB „Krekenavos agrofirmą“ kainomis), taip pat perka arklius. Tel. 8 616 43646.

UAB „GALVIJŲ EKSPORTAS“ – įvairius pienu girdomus buliukus ir telyčaites, taip pat „Belgus“. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel. 8 612 34 503.

Įmonė tiesiogiai perka galvijus aukščiausiomis ŽUKB „Krekenavos mėsa“ kainomis. Tel. 8 613 79 515.

A. Bagdono **į brangiai perka** veršelius ir telyčaites auginimui. Moka 6-21 proc. PVM. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Pasiima patys. Tel.: (8 319) 69 541, 8 699 93 682.

Brangiai perka avis ir veršelius. Tel. 8 687 83 053.

Superkame karves, bulius ir telyčias KREKENAVOS AGRO FIRMOS supirkėja Olga Smailienė. Tel. 8 612 02 125.

agaras
PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS

pagal skerdeną ir gyvą svorį (brangiai mėsinius). Atsiskaito iš karto. NEMOKAMAS tel. 8 800 08 801, tel.: 8 612 34 482, 8 658 00 273.

PARDUODA

VIŠTAITĖS, AB „VILNIAUS PAUKŠTYNO“ VIŠČIUKAI

Priimami užsakymai AB „Vilniaus paukštyno“ mėsiniams broileriniams vienadieniems viščiukams ir 4–5 mėn. dedeklėms vištaitėms įsigyti. Pristatome.

Tel. 8 612 17 831,
Vilkaviškio r., Alvitus

PARDUODAMOS MALKOS

Kietųjų arba minkštųjų lapuočių – paruoštos arba dvimetris. Miškininko kokybės kontrolė ir atvežimas. Perkant daugiau – mokate mažiau. Senjorams – papildoma nuolaida.

Tel. 8 621 24 644

Parduoda 600 kv. m pastatą Prienų centre, netoli autobusų stoties. Pastatas – naujos statybos, su daline apdaila, tinka įsirengti ir gyvenamas, ir komercines patalpas. Gera vieta ir kokybiškai pastatytas pastatas. Kaina – 85000 Eur. Tel. 8 627 51 671.

PASLAUGOS

Automatinių skalbimo mašinų, el. viryklių, indaplovių remontas, prijungimas. Atvykstame į namus. Dirbame ir savaitgaliais, suteikiame garantiją. Tel. 8 645 04 370.

Liejame pamatus, betonuojame. Montuojame gipso kartoną, glaistome, dažome, kalame dailylentes, dedame visų tipų grindis, klojame plyteles, atliekame santechnikos darbus, elektros instaliacijos darbai, klojame trinkelės, lankstome skardas. Tel. 8 600 96 399.

Šlifuojame, dedame ir lakuojame parketą, dengiame stogus, skardiname, lankstome, šiltiname ir dažome namų fasadus. Kasame pamatus, mūrį, tinkuojame, betonuojame, montuojame tvoras, langus, duris, atliekame langų apdailą, griovimo darbus. Statome karkasinius namus. Tel. 8 620 85350.

Priduodame namus, sodus ir juos įrengiuojame. Tel. +370 699 17 423.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, katilinių įrengimo. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

SLEGIA KREDITAI AR PRITRŪKAI PINIGŲ? Tiesiame Jums pagalbos ranką! Akimirksniu palengvinsime Jūsų našą. PASKOLOS nuo 100 iki 5000 eurų, nuo 2 iki 48 mėnesių. REFINANSAVIMAS nuo 500 iki 7000 eurų, nuo 6 iki 48 mėnesių. Konkurencingai itin mažos palūkanos rinkoje. Be užsto, be užslėptų sutarties sąlygų mokesčių. Kreiptis tel. 8 601 50 935. Tarpininkas Ričardas. Individualios veiklos pažyma Nr. 621263.

ĮVAIRŪS

leškome 100-200 kv.m patalpų nuomai arba pirkimui. Tel. 8 600 85 875.

Š.m. balandžio 15 d. 8.00-10.00 val. UAB „Narma“ vykdys **žemės sklypo**, esančio Prienų r., Stakliškių sen., Trečionių k., Nr. 935 kadastrinius matavimus. Mirusio skl.kad.Nr.6953/0001:0099 savininko artimuosius ar paveldėtojus prašome būti prie sklypų ribų. Info: 865754720 arba Ūkininkų g.10a, Marijampolėje.

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: 8 614 93 124

BRANGIAI PERKA
veršelius ir didelius mėsinius galvijus.
Tel. (8 634) 23551.

um
UTENOS MĖSA
BRANGIAI PERKA GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!

Kietas kuras

Parduoda malkas: skaldytas, kaladėlėmis ir nepjautas 3 metrų ilgio. Pjauna statybinę medieną pagal kliento išmatavimus. Pristato. Tel.: 8 614 98 516, 8 699 48 191.

Parduoda DURPIŲ BRIKETUS, malkas, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodame įvairias malkas. Skaldytos, kaladėlėmis, rąsteliais. Tel. 8 614 97 744.

Įvairios prekės

Parduodame amonio salietrą, azofoską, sulfatą. Pristatome, išrašome sąskaitas. Tel. 8 605 49 513.

Ūkininkas parduoda grūdus, pašarus, maistines ir sėklines bulves, žolių sėklas. Tel. 8 685 60 452.

PASLAUGOS

DURYS – PER 3 DIENAS!

GAMINU DURIS – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūšiams. Dirbu ir žiemą. Tel.: 8 653 93 193, 8 658 80 544.

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

Nebrangiai atvežame sijotą kokybišką juodžemį. Vežamas kiekis – nuo 6 iki 10 kub.m. Tel. 8 645 64 788.

Remontuoju koklinius pečius, **klijuju** kokybiškai plyteles ir remontuoju vonias. Tel. 8 664 12 073.

Mobiliu gateriu pjaunu medieną iki 9 m ilgio, kreizuojau lentas kliento kieme. Pjaunu ir nedidelius kiekius. Tel. 8 610 03 983.

Dezinfekuojame, valome geriamojo vandens šulinius. Tel. 8 612 60 250.

Nusikaltimai Nelaimės

Smurtas

Kovo 23 d. apie 17 val. Prienų r., Naujosios Ūtos sen., ūkiniame pastate, neblaivus vyras (g. 1971 m.) smurtavo prieš savo tėvą (g. 1949 m.). Įvykio aplinkybes aiškinasi policija.

Kovo 25 d. apie 22 val. 15 min. Prienų r., Stakliškių sen., Krištapiškių k., namuose, neblaivus (1.16 prom. alkoholio) vyras (g. 1995 m.) smurtavo prieš savo sutuoktinę (g. 1997 m.). Įtariamasis buvo sulaikytas ir uždarytas į areštinę.

Kovo 27 d. Alytaus apskr. VPK Prienų r. PK buvo gautas moters pareiškimas, kad 2020-03-27 apie 18 val. pas pranešėją į namus, esančius Prienų r., atėjo pažįstama moteris ir kilusio tarpusavio konflikto metu vieną kartą smogė ranka į veido sritį.

Kovo 28 d. apie 18 val. 30 min. namuose, Prienų r., gyvenamojo namo virtuvėje, konflikto metu, dukra,

gimusi 1975 m., gyvenanti tuo pačiu adresu, blaivi, stūmė savo motiną, gimusią 1949 m., ir sudavė du smūgius rankomis į krūtinės sritį.

Kovo 29 d. apie 19 val. 20 min. Prienų r., Jiezno sen., Jiezno mstl. konflikto metu vaikas (g. 2003 m.) smurtavo prieš savo motiną (g. 1979 m.). Įtariamasis nesulaikytas.

Eismo įvykis

Kovo 24 d. apie 18 val. 30 min. Prienų r., Balbieriškio sen., Mackių k., kelio Balbieriškis-Krokialaukis 3 km, neblaivus (1.77 prom. alkoholio) vyro (g. 1985 m.) vairuojamas automobilis „Audi“ nuvažiavo nuo kelio ir apvirto. Eismo įvykio metu buvo sužalotas automobilio keleivis (g. 1967 m.), kuris dėl sužalojimų nuvežtas į Kauno klinikas.

Vairavo neblaivūs

Kovo 28 d. apie 22 val. 55 min.

Prienų mieste sustabdytas automobilis BMW 530D, kurį vairavo vyras, gimęs 1996 m., gyv. Kaune, kuriam alkoholio kiekio matuokliu DRAGER 7510 nustatytas 1,90 prom. neblaivumas.

Kovo 29 d. apie 2 val. 55 min. Prienuose buvo sustabdytas automobilis BMW 525D, kurį vairavo vyras, gimęs 1992 m., gyv. Prienuose. Alkoholio kiekio matuokliu DRAGER 7510 nustatytas 1,61 prom. neblaivumas.

Išėjo iš namų

Kovo 27 d. Alytaus apskr. VPK Prienų r. PK gautas moters, gimusios 1973 m., gyv. Prienai, pareiškimas apie tai, jog 2020-03-25 iš namų išėjo jos sūnus, gimęs 2001 m.

Parengta pagal Alytaus apskrities VPK pirmines informacijas

Vytautas Kandrotas: esu dėkingas savo mokytojai Eugenijai Rimšienei, padėjusiai pamilti Prancūziją

Vytautas Kandrotas (g. 1975 m.) – mūsų kraštiečių, leidėjas, fotografas ir rašytojas, viešosios įstaigos „Terra Publica“ steigėjas. Vytautas jau dvyliką metų fotografuoja lankytinas Lietuvos vietas, rengia pažintines knygas ir kelionių vadovus, o jo straipsnius ir nuotraukas spausdina šalies žurnalai ir nacionaliniai portalai. Tačiau 2019-ųjų metų pabaigoje Vytautas pateikė tikrą staigmeną – išleido autorinę knygą „Pažink Prancūziją“.

Š. m. kovo 27 dieną Prienų Justino Marcinkevičiaus viešojoje bibliotekoje turėjo įvykti šios knygos pristatymas ir susitikimas su autoriumi, bet dėl šalyje paskelbto karantino renginys atšauktas. Tikimės, kad ateityje dar bus proga su autoriumi susitikti gyvai, o laikraščio skaitytojams siūlome interviu su Vytautu KANDROTU.

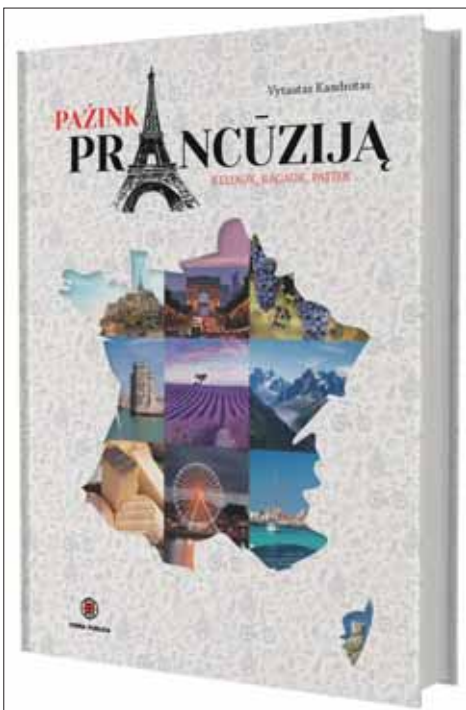
– Vytautai, jau daug metų esate žinomas kaip keliautojas po Lietuvą, pažintinių knygų ir kelionių vadovų po mūsų šalį sudarytojas. Ir staiga Jūsų gyvenime atsiranda Prancūzija...

– Iš tiesų, tiems, kurie mane pažįsta – tai nėra jau toks didelis netikėtumas. Baigiau tuometinę Jiezno vidurinę mokyklą, o joje buvo dėstoma ne anglų, bet prancūzų kalba. Būtent per prancūzų kalbos pamokas įvyko pirmoji mano pažintis su šalimi, jos kalba, kultūra, istorija.

Ir ne tik. Pavyzdžiui, vadovėlio priešlapiuose buvo Paryžiaus miesto planas, pagal jį mes turėjome išmokyti papasakoti, kur yra Luvras, o kur – Eifelio bokštas. Kai 1999 metais pirmą kartą nuvykau į Paryžių, net nustebau: kaip gerai pažįstu miestą. Tad aš be galo dėkingas savo prancūzų kalbos mokytojai **Eugenijai Rimšienei**, kuri sugebėjo perduoti mums ne tik sausą gramatiką, bet ir meilę šiai šaliai. Todėl ir knygos dedikacija skirta **mano Mokytojai**.

– Kaip kilo mintis rašyti knygą „Pažink Prancūziją“?

– Mintis parašyti tokią knygą kilo dar 2011 metais, kai stažuotės metu teko ilgiau pavišėti Paryžiuje. Tuomet ir pagalvojau: kaip fotografas ir leidėjas galėčiau dar ką nors naudinga nuveikti, juk gyvenu turistų geidžiamiausiame mieste. Iki tol jau buvau apsilankęs Bretanėje ir Provance, Lione ir Strasbūre, bet pradėjus dėlioti knygos turinį tapo akivaizdu, kad šalį pažįstu nepakankamai. Nuo 2011 metų pradėjau nuolat lankytis skirtinguose Prancūzijos regionuose, o 2018-aisiais, kai gimė knygos rankraštis, Prancūzijoje praleidau dar du mėnesius – automobiliu apvažiavau Korsikos salą ir pietinius Prancūzijos regionus.

– Ir kas gi laukia skaitytojų?

– Skaitytojų laukia 350 puslapių teksto – gana glausto, nes medžiagos yra tiek, kad visko tiesiog nebuvo įmanoma sudėti. Stengiausi rašyti šmaikščiai, su humoru, dažną skyrelį pradedu tiesiog prancūzišku anekdotu ar kokiu nors kuriozišku savo paties nuotykiu. Esu fotografas, tad skaitytojų taip pat laukia 500 spalvotų nuotraukų. Juk kartais viena nuotrauka pasako daugiau nei ilga pastraipa teksto... Knygoje – 4 dideli skyriai. Kiekviename iš jų skaitytojas raginamas siekti vis kitokio tikslo: pirmiausia su Prancūzija **susipažinti**, o po to – kartu su autoriumi **keliauti, ragauti ir patirti**...

Stengiausi, kad kiekvienas, perskaitęs šią knygą, Prancūzijoje pasijustų savas, net keliaudamas po ją pirmą kartą. Aš pats kai kuriuos dalykus supratau tik penktoje, dešimtoje ar penkioliktoje kelionėje...

– Prancūzija – antroji Jūsų mylimiausia šalis po gimtinės. Kaip ją pristatytumėte tiems, kuriems dar neteko joje pabūti?

– Lietuviams Prancūzija kelia dvejopus jausmus. Vieni į šią šalį žvelgia kaip ir daugelis pasaulio piliečių – jiems tai svajonių atostogų kryptis. Jei kalbėdamas telefonu su pašnekovu iš Lietuvos prasitariu, kad esu Prancūzijoje, dažnai išgirstu pavydų švilptelėjimą ir palinkėjimą: „Gerų atostogų!“ Ir nesvarbu, kad kovo mėnuo, o aš dirbu Paryžiaus knygų mugėje. Kitiems Prancūzija atrodo arogantiška ir brangi valstybė, kurios piliečiai nemoka arba nekalba angliškai. Tad lietuviai paprastai bijo savarankiškai po ją keliauti ir renkasi kitas kryptis. Todėl niekada nebuvo Prancūzijoje noriu padraštinti pačius ten nukeliauti ir paneigti išgirstus mitus.

– Kas labiausiai žavi šioje šalyje?

– Tai tikrai puiki šalis humanitaroms, jei nori atsipalaiduoti ir pasisemti kultūros. Nepaisant visų revoliucijų, prancūzai saugo meną ir paveldą, kaip sarginiai šunys budi prie pamatinių demokratijos vertybių ir aktyviais veiksmais parodo apsileidusiai valdžiai, kas vadovauja šaliai, net jei tai išvirsta į streikus ir riaušes, kurios paralyžiuoja atsitiktinio turistų kelionę. Mane žavi vidinė ir išorinė kultūra, kuri kaip kurortas veikia inteligentišką leidėjo sielą. O labiausiai – menas gyventi lengvai, neapsunkinant nei savęs, nei kitų, vadinamas *art de vie*, kurio paslaptį nesėkmingai įminti bando daugelis Prancūzija besišažavinių užsieniečių.

– Matyt, pastebėjote ir tik prancūzams būdingų tradicijų ar užsieniečiams nesuprantamų keistenybių?

– Keistenybių yra daug. Rašytoja Piu Marie Eatwell knygoje „Ar jie tikrai valgo varles?“, beje, 2016 metais išleistoje ir lietuvių kalba, meistriškai sudėlioja stereotipinį prancūzų portretą. Autorė analizuoja net 40 populiariausių mitų apie prancūzus įvairiausiose jų gyvenimo srityse: meilėje ir šeimoje, virtuvėje

ir restorane, darbe ir laisvalaikiu.

Žinoma, visų šių mitų savo knygoje negalėjau aptarinėti, tačiau stengiausi patvirtinti arba paneigti dažniausiai pasitaikančius.

– O gal net atradote ir sąsają su Lietuva?

– Taip, šia tema domiuosi kiekvienoje valstybėje, į kurią nuvažiuoju. Prancūzijos ir Lietuvos ryšiai nėra tokie tolimi, kaip gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Mes net esame turėję bendrą karalių, o Stanislovas Leščinskis, išleisęs savo dukrą už Karolio XV, tapo ne tik Prancūzijos karaliaus uošviu, bet ir Lotaringijos kunigaikščiu. Man imponuoja Henriko Benedikto Tiškevičiaus (1853–1935) asmenybė. Jį pagrįstai laikau savo profesijos atstovu – kelionių fotografu – pirmtaku. Išvežtas gyventi į Paryžių pas dėdę po antrojo sukilimo, užaugęs H.B. Tiškevičius paveldėjo milžiniškus turtus ir keliaus po pasaulį, fotografavo pačia naujausia anuometine įranga, eksponavo savo darbus Paryžiuje, Berlyne, Lvove, Vilniuje ir Varšuvoje. 1876 metais pasaulinėje parodoje JAV grafas atsiėmė aukso medalį už įspūdingas reportažines nuotraukas iš Alžyro. Labai džiugu, kad man jau išleisus knygą Šiaulių fotografijos muziejus pranešė, jog aukcione įsigijo dalį H. B. Tiškevičiaus fotografijų ir jas bus galima pamatyti Lietuvoje, ne tik Prancūzijoje ar Lenkijoje, kur saugoma nemaža kolekcijos dalis.

– Tikriausiai pajutote ir tai, kad Prancūzijoje labai svarbu pasisveikinti, padėkoti ir atsiveikinti. Kaip manote, kodėl?

– Jau minėjau, kad prancūzai yra išskirtinai mandagi tauta. Net maži vaikai provincijos kempinge, kur tikrai nesilanko aristokratijos atstovai, tau iš tolo šaukia: „Bonžūr, Mesjė!“ (laba diena, pone!). Nejučia pradedi atsakyti tuo pačiu. Po to svoki, kad tai ne tik smagu, bet ir verta. Mandagiai pasisveikinus, paprašius, padėkojus tave priims ir aptarnaus daug paslaugiau ir maloniau.

– Kokius maršrutus Prancūzijoje rekomenduojate skaitytojams, žinoma, po to, kai gyvenimas vėl tekės įprastu ritmu?

– Knygoje publikavau 5 maršrutus, kurie tikrai neapima visos šalies teritorijos. Net ir tokios apimties leidinyje neįmanoma sudėti visų lankytinų vietų – juk šalis dešimt kartų

didesnė už Lietuvą. Vidinė keliautojo drama – vykti į tą pačią vietą, kuriai jauti nostalgiją, ar dairytis į naujus horizontus. Taigi atrinkau tik tuos regionus, į kuriuos grįžau antrą kartą arba tvirtai prisizadėjau sugrįžti. O keliaujantiems į Prancūziją rekomenduočiau „susiplakti kokteilį“ iš jūrinės ir žemyninės dalies: šalis turi net 6 000 km pakrantės ir 22 skirtingus istorinius regionus. Vasarą pajūryje nuomojama daug pačių įvairiausių būstų. Tik reikia žinoti, jog poilsiautojų pamainos keičiasi šeštadieniais. Savaitę pagulėjus prie žydros jūros tikrai atsiras jėgų išsinuomoti automobilį ir apsukti ratą aplankant įdomias vietas ir kultūros paveldo objektus.

Žinoma, šių metų situacija dėl koronaviruso grėsmės iš esmės viską keičia, tad kol kas linkiu „pakeliauti“ po šalį mintimis, su knyga rankose ir susidėlioti planus ateičiai.

– Apie Prancūzijos virtuvę sklinda legendos, ar pritariate jas skleidžiantiems ir palaikantiems?

– Prancūzijos virtuvė verta atskiros knygos. Sunku trumpai papasakoti.

Dabartinės prancūziškos virtuvės tradicijos pradėjo formuotis XVI a., kai į šalį atiteko Kotryna Mediči, – ji supažindino prancūzus su tokiais delikatesais, kurių šie anksčiau nebuvo ragavę. Didžiosios revoliucijos metais didikų dvarų virtuvė sumišo su paprastų žmonių kasdieniais patiekalais, todėl maistas tapo paprastesnis ir greičiau paruošiamas. XIX a., nutiesus geležinkelį, kartu su migruojančiais žmonėmis ir prekėmis ėmė plisti ir regioniniai patiekalai. Prancūzijoje galima suskaičiuoti net 30 skirtingų vadinamųjų maisto regionų, dalis receptų perimti iš kaimyninių valstybių. Tai lėmė prancūzų virtuvės įvairovę – nuo jūrų gėrybių iš Atlanto vandenyno pakrantės iki šveicariškos kilmės raketės sūrio, nuo valstietiško kepsnio šiaurės rytuose iki trumais pagardintų patiekalų pietvakariuose. Prancūzijos gastronomija įrašyta į UNESCO nematerialaus paveldo sąrašą. Būna tik palinkėti, kad atrastumėte laiko ir noro pasigaminti ir paragauti prancūziškų patiekalų.

– Ačiū už pokalbį.

Kalbėjosi Ramutė Šimukauskaitė

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis - 2 spaudos lankai.
Indeksas 67283. Tiražas - 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 ~ 315) 73786.

